

Badanie świadomości przyrodniczej i postaw osób, podmiotów i instytucji związanych z małopolskimi parkami krajobrazowymi

Skrót raportu

Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Zrównoważonego Rozwoju

Badanie świadomości przyrodniczej i postaw osób, podmiotów i instytucji związanych z małopolskimi parkami krajobrazowymi

Skrót raportu

Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Zrównoważonego Rozwoju

Kraków 2020

Autorzy opracowania: Utila sp. z o.o. & EU-Consult sp. z o.o.

Współpraca merytoryczna: dr Bernadetta Zawilińska, dr Marcin Guzik

Wydawca: Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków
tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 90 926

Pełna wersja raportu dostępna na stronie
www.obserwatorium.malopolska.pl

Skład publikacji: Pracownia C&C
Projekt okładki: Pracownia C&C
ISBN: 978-83-66580-02-2 (wersja drukowana)
978-83-66580-01-5 (wersja elektroniczna)
Egzemplarz bezpłatny Przy publikowaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spis treści

Streszczenie badania	4
Wnioski z badania	7
Wyniki badania – obszary problemowe (infografika)	13
Parki krajobrazowe w systemie ochrony przyrody w województwie małopolskim	13
Świadomość przyrodnicza	17
Postawy badanych grup respondentów wobec parków krajobrazowych.....	23
Atrakcyjność turystyczna	27
Źródła informacji na temat małopolskich parków krajobrazowych.....	31
Współpraca na linii: Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego – użytkownicy parków krajobrazowych.....	35
Wyniki badania – obszary terytorialne (infografika)	41
Obszar jurajski	41
Obszar Pogórza Karpackiego	47
Obszar Popradzkiego Parku Krajobrazowego	53
Obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Małego	59

Streszczenie badania

Raport stanowi podsumowanie przeprowadzonego „**Badania świadomości przyrodniczej i postaw osób, podmiotów i instytucji związanych z małopolskimi parkami krajobrazowymi**”, którego wyniki będą stanowiły podstawę do wdrażania przez władze regionalne konkretnych działań oraz projektów w zakresie polityki ochrony przyrody i krajobrazu, w tym zwiększania atrakcyjności parków krajobrazowych przy uwzględnianiu opinii wielu środowisk użytkowników.

Raport składa się z części teoretycznej, części prezentującej wyniki badania oraz podsumowującej, zawierającej wnioski i rekomendacje. Pierwsza część stanowi wprowadzenie teoretyczne zawierające metodologię i przebieg badania oraz główne informacje na temat ochrony przyrody i poszczególnych jej form w Polsce i Małopolsce.

Badanie przeprowadzone zostało przy wykorzystaniu następujących metod i technik badawczych:

A) analiza danych zastanych (*desk research*);

B) badania ilościowe:

- bezpośrednie indywidualne wywiady kwestionariuszowe (PAPI) na próbie 2000 mieszkańców, 1077 turystów, 550 przedsiębiorców i 31 przedstawicieli samorządu lokalnego,
- ankieta internetowa (CAWI) dostępna dla wszystkich zainteresowanych ochroną środowiska i parkami krajobrazowymi (próba 53 respondentów);

C) badania jakościowe:

- 4 wywiady grupowe (FGI) z przedstawicielami podmiotów działających na terenie parków krajobrazowych,
- 20 indywidualnych wywiadów pogłębionych (IDI) z przedstawicielami samorządów, lokalnych organizacji pozarządowych i instytucji kultury,
- 4 warsztaty dla młodzieży.

W ramach wprowadzenia teoretycznego przedstawiono **rys historyczny rozwoju systemu ochrony przyrody na terenie Polski**. W wyniku prowadzonych działań

obecnie powierzchnia obszarów prawnie chronionych stanowi ponad 33% powierzchni kraju. Następnie omówiono formy ochrony przyrody występujące w Polsce. Jedną z nich – parki krajobrazowe została szczegółowo przedstawiona: wymieniono ich cele, funkcje oraz przedmiot ochrony. W tym podrozdziale zostały również zasygnalizowane kwestie, które były także weryfikowane w trakcie badania, np. stosunek władz samorządowych do parków krajobrazowych.

W dalszej części wprowadzenia teoretycznego skupiono się na formach ochrony w województwie małopolskim. **53% powierzchni województwa objęte jest przynajmniej jedną formą ochrony przyrody**. Szczególną uwagę poświęcono 11 parkom krajobrazowym utworzonym na terenie woj. małopolskiego. Łącznie obejmują one powierzchnię ok. 4000 ha. Przedstawione zostały charakterystyczne cechy poszczególnych parków, na podstawie których można wnioskować, że są to obszary o wysokim potencjale turystycznym – można uprawiać tam turystykę przyrodniczą, uzdrowską, pielgrzymkową, sportową, kulturoznawczą czy krajobrazową.

Jednostką budżetową odpowiedzialną za koordynowanie działań ochronnych parków krajobrazowych na terenie województwa jest Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego – temu podmiotowi poświęcona została dalsza część wprowadzenia teoretycznego – przedstawiona została historia oraz działalność ZPKWM. Następnie omówione zostały uwarunkowania prawne ochrony przyrody na poziomie regionalnym i lokalnym. **Analiza dokumentów gminnych o znaczeniu strategicznym wykazała, że duży odsetek gmin postrzega parki krajobrazowe przede wszystkim jako cenny zasób turystyczny, dookoła którego można budować markę gminy i napędzać jej gospodarkę, ale jednocześnie stanowi pewne ograniczenie dla rozwoju gminy**. Co więcej, w strategiach rozwoju gminy stosunkowo rzadko wymieniają Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego jako partnera podejmowanych działań. Te wątki także były przedmiotem dalszych badań.

W dalszej części rozdziału przedstawiona została analiza stosunku społecznego do ochrony środowiska, która wykazała również, że przynajmniej część mieszkańców województwa małopolskiego

rozumie rolę ochrony przyrody i angażuje się w różne akcje promujące i chroniące parki krajobrazowe. Łącznie 63% ankietowanych firm prowadzi działalność zgodnie z koncepcją CSR; niektóre z nich czynią to nieświadomie. **Stopień świadomości związanej z funkcjonowaniem i rolą parków krajobrazowych wśród organizacji pozarządowych jest na stosunkowo niskim poziomie, niższym niż w przypadku innych dziedzin ochrony środowiska, na przykład ochrony powietrza atmosferycznego oraz praw zwierząt.**

Kolejna część raportu to wyniki przeprowadzonego badania przedstawione w podziale na:

A) obszary tematyczne:

- świadomość przyrodnicza badanych grup respondentów,
- postawy badanych grup respondentów względem parków krajobrazowych,
- źródła informacji na temat parków krajobrazowych,
- współpraca na linii Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego – użytkownicy parków krajobrazowych,
- wizje rozwojowe parków krajobrazowych województwa małopolskiego;

B) z uwzględnieniem obszarów terytorialnych:

- obszar jurajski,
- obszar Pogórza Karpackiego,
- obszar Popradzkiego Parku Krajobrazowego,
- obszar Beskidu Małego.

Przeprowadzone badanie potwierdziło, że **konieczne jest prowadzenie dalszych działań podnoszących świadomość wśród wszystkich użytkowników parków krajobrazowych.** W raporcie zaprezentowano także opinie różnych grup interesariuszy dotyczące celu i powodów tworzenia parków krajobrazowych. Świadomość była także badana poprzez sprawdzenie znajomości przepisów i zasad funkcjonowania parków krajobrazowych. Jednocześnie mieszkańcy i przedsiębiorcy wykazali się dość dużą wiedzą na temat charakterystycznych elementów parków krajobrazowych, na terenie których mieszkają lub działają.

W ramach badania zweryfikowany został także stosunek użytkowników parków krajobrazowych do tej formy ochrony przyrody, który po wykonanych analizach można określić jako pozytywny. Natomiast wpływ mieszkańców, zdaniem tej właśnie grupy respondentów, na parki jest neutralny. **Co więcej, zarówno mieszkańcy, jak i przedsiębiorcy deklarują wysoki poziom akceptacji przepisów obowiązujących na terenie parków.** Jednocześnie w raporcie omówione zostały zasady uznawane przez respondentów za uciążliwe oraz ograniczenia, jakie należałoby wprowadzić na terenie parków. Z tym tematem wiązała się także kwestia problemów i niedogodności wynikających z istnienia parków, m.in. ograniczenia dotyczące zabudowy. Oprócz tego przedstawiono także szanse i korzyści wynikające z położenia parków krajobrazowych oraz wpływ tej formy ochrony na lokalny rynek pracy i zatrudnienie, a także inne aspekty życia społeczno-gospodarczego.

Kolejna część raportu odnosi się do oceny parków krajobrazowych pod kątem atrakcyjności turystycznej, która w opinii wszystkich respondentów jest wysoka. Potwierdzenie tu znajdują wyniki wcześniej przedstawionych badań, z których wynikało, że **zdaniem przedstawicieli samorządów, turystyczny potencjał parków krajobrazowych powinien być wykorzystany do rozwoju całej gminy.** Osoby reprezentujące tę grupę respondentów określiły także wizję rozwoju swojej gminy pod tym kątem. Badanie pozwoliło również na ocenę wpływu ruchu turystycznego z punktu widzenia różnych grup respondentów.

Kolejnym analizowanym aspektem były źródła informacji na temat parków krajobrazowych i działalności ZPKWM. Wyniki w tej części raportu wskazują na **niski poziom poszukiwania informacji w tym zakresie przez mieszkańców i turystów.** Zaprezentowane zostały także najczęściej wybierane kanały informacji oraz narzędzia komunikacji z ZPKWM. Wśród nich należy wymienić: tablice informacyjne umieszczone na terenie parków, publikacje książkowe i artykuły, media społecznościowe, spotkania z przedstawicielami ZPKWM, oficjalną stronę internetową ZPKWM i inne źródła internetowe

W kolejnym rozdziale zaprezentowano informacje na temat współpracy pomiędzy ZPKWM a użytkownikami parków krajobrazowych. Z prowadzonych badań wynika, że najbardziej różnorodna współpraca prowadzona jest z jednostkami samorządu terytorialnego oraz podmiotami od nich zależnymi (jednostki oświatowe). Jednak współpraca ta nie jest prowadzona na tym samym poziomie w każdej JST. Współpraca z mieszkańcami czy przedsiębiorcami jest raczej na niskim poziomie – znaczna część nie słyszała w ogóle o takim podmiocie jak ZPKWM. Rozdział przedstawia także formy dotychczasowej współpracy z użytkownikami parków jak również możliwości jej rozwoju. Omówiony został także udział różnych grup w działaniach edukacyjnych realizowanych przez ZPKWM.

Istotną częścią przeprowadzonego badania było także określenie wizji rozwojowych parków krajobrazowych województwa małopolskiego. Ten podrozdział stanowi niejako wstęp do kolejnej części raportu, jaką są wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego badania. W dużej mierze opiera się on na wynikach badań jakościowych, dzięki którym udało się zgromadzić wiele cennych informacji mogących w przyszłości służyć jako pomysły do dalszych działań ZPKWM. W tym podrozdziale określone zostały potencjalne pola współpracy ZPKWM z użytkownikami parków. Ponadto wskazane zostały działania ZPKWM możliwe do podjęcia w celu poprawy warunków życia mieszkańców, prowadzenia działalności gospodarczej czy społecznej bądź pozytywnie wpływające na rozwój lokalny. Można do nich zaliczyć np. organizację konkursów grantowych, rozszerzenie działań edukacyjnych, utworzenie rady parków krajobrazowych, intensyfikację działań informacyjnych i promocyjnych, w tym utworzenie wspólnej marki parków krajobrazowych, rozwój istniejących i budowa nowych centrów edukacyjnych. Określone zostały także oczekiwania mieszkańców co do rozwoju parków, m.in.: uspołnienie kalendarza wydarzeń cyklicznych, tworzenie nowych szlaków pieszych czy rowerowych.

Ostatnia część raportu stanowi podsumowanie wyników z panelu eksperckiego. To spotkanie składało się z kilku części – przedstawienia informacji o projekcie, wskazania roli i wizji działania Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, określenia kroków, które należy podjąć w celu zachowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Ciąg dalszy dyskusji prowadził do wyznaczenia form współpracy z użytkownikami parków i przedstawicielami samorządowymi

oraz oceny ZPKWM pod kątem zawierania partnerstwa dla grup interesariuszy. Tematem kończącym panel była komunikacja i edukacja na terenie parków.

Podsumowanie rozmowy ekspertów pozwala stwierdzić, że **kontynuacja i zwiększanie skali działań edukacyjnych stanowi priorytet ZPKWM.** Należy go realizować w szczególności poprzez wypracowanie pożądanych postaw wśród konkretnych grup – mieszkańców oraz przedsiębiorców działających na terenie parku. Wzmacnianie świadomości kosztów i korzyści związanych z ochroną terenów parków krajobrazowych pomoże wykreować wśród nich potrzebę dbałości o własne środowisko. Cenną radą ekspertów jest wykorzystanie w tym celu koncepcji usług ekosystemowych, mających wysoką wartość komunikacyjną. Od ZPKWM oczekuje się również informowania mieszkańców w kwestii planowania przestrzennego – wyjaśniania skutków uchwalania planów oraz podejmowania działań na podstawie warunków zabudowy. Podkreślano, że budowanie świadomego społeczeństwa odbywa się w obecnych czasach przy wykorzystaniu nowoczesnych form komunikacji elektronicznej i z tych sposobów ZPKWM powinno skorzystać.

Eksperci zaznaczali, że zrównoważona turystyka będzie jednym z kluczowych czynników rozwojowych. Rola ZPKWM w przyciąganiu turystów może być realizowana poprzez: zaangażowanie się w tworzenie produktów i oferty turystycznej zawierającej komponent edukacyjny, uzupełnienie infrastruktury turystycznej o miejsca zabaw dla dzieci i wyznaczanie nowych szlaków w możliwie najmniejszym stopniu oddziałujących na środowisko, utrzymywanie infrastruktury już istniejącej, sieciowanie ofert agroturystycznych oraz rozwój komunikacji zbiorowej we współpracy z partnerami.

Aby ukierunkować rozwój lokalny na wykorzystanie istniejących atutów przy jednoczesnym ich zachowaniu, ZPKWM powinien podjąć się roli inicjatora – lidera, który rozpocznie prace nad wspólną wizją rozwoju terytorialnego, wesprze działania służące tworzeniu marki parków krajobrazowych poprzez m.in. opracowanie systemu certyfikacji obiektów, produktów i usług oferowanych w granicach parków krajobrazowych, nawiązujących do lokalnych tradycji. Natomiast ze strony

samorządu wojewódzkiego oczekiwaną formą wsparcia jest preferencyjne traktowanie zarówno gmin zlokalizowanych na terenie małopolskich parków krajobrazowych, jak i organizacji konkursów grantowych. W celu przygotowania ZPKWM do realizacji przypisanych im priorytetów niezbędne mogą się okazać zmiany organizacyjne i zwiększenie zatrudnienia w tej jednostce.

Wnioski z badania

ŚWIADOMOŚĆ PRZYRODNICZA UŻYTKOWNIKÓW PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

Badanie pokazało, że ogólna znajomość form ochrony przyrody jest zróżnicowana w zależności od badanej grupy. **Parki krajobrazowe i parki narodowe są najbardziej rozpoznawalnymi formami ochrony przyrody wśród mieszkańców i turystów. Przedsiębiorcy w większym stopniu z ochroną przyrody łączą rezerваты.** Jednak znaczący odsetek respondentów w każdej z badanych grup nie potrafił wskazać żadnej formy ochrony.

Mieszkańcy deklarują, iż są świadomi tego, że mieszkają na terenie jednej z form ochrony przyrody, ale 1/3 z nich nie potrafi podać poprawnej nazwy parku, na terenie którego mieszka. To zjawisko ma potwierdzenie wśród przedstawicieli samorządów, którzy **nisko ocenili poziom świadomości przyrodniczej osób żyjących na terenie parków**, m.in. dotyczący ochrony środowiska, posiadania informacji o specyfice parku, na terenie którego znajduje się gmina, i wskazali na konieczność stałego jej podnoszenia.

Badanie pokazało, że różny jest też stopień znajomości zakazów związanych z istnieniem na danym terenie parków krajobrazowych. Weryfikacja znajomości przepisów wykazała, że **mieszkańcy i turyści głównie wskazują na ogólne działania zabronione, które można przypisać do każdego publicznego terenu zielonego**, np.: palenie ognisk, śmiecenie, niszczenie przyrody, hałasowanie. Część mieszkańców i turystów potrafiła również wskazać zakazy, które wynikają z Ustawy o ochronie

przyrody, np. polowanie na zwierzęta, wycinka drzew czy też ograniczenia w zabudowie. To ostatnie ograniczenie jest często powodem, dla którego mieszkańcy w ogóle dowiadują się o tym, że mieszkają na terenie parku krajobrazowego. Oznacza to, że **konieczne jest prowadzenie działań zwiększających wiedzę na temat środowiska przyrodniczego i zasad panujących na terenie parków krajobrazowych.**

Jednocześnie należy zastanowić się, jak dotrzeć z ofertą do mieszkańców, którzy dotychczas nie brali udziału w działaniach edukacyjnych organizowanych przez ZPKWM. **Badanie pokazało, że uczestnictwo w takich wydarzeniach zwiększa świadomość osób zamieszkujących teren parków odnośnie ich istnienia.** Rozwój edukacji w tym zakresie, np. poprzez działania skierowane do osób dorosłych, lepsze oznaczenia granic parków czy postawienie tablic informacyjnych, to tylko niektóre propozycje działań zgłaszanych przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, które mogłyby zostać podjęte w celu podnoszenia świadomości przyrodniczej mieszkańców.

POSTAWY BADANYCH GRUP RESPONDENTÓW WOBEC PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

Stosunek względem konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania bądź działania poszczególnych grup respondentów jest pozytywny. **Ponad połowa mieszkańców oraz turystów uważa, że ochrona przyrody oraz krajobrazu jest potrzebna i należy ją zachować na co najmniej obecnym poziomie.** Również deklarowany poziom akceptacji przepisów obowiązujących na terenie parków krajobrazowych jest wysoki zarówno wśród mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Należy jednak zauważyć, że zdecydowana większość respondentów wskazuje, że nie należy wprowadzać dodatkowych ograniczeń związanych z istnieniem parku krajobrazowego, gdyż jest ich już wystarczająco dużo.

Główne problemy/utrudnienia związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych, zidentyfikowane zarówno przez mieszkańców, przedsiębiorców, jak i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, **dotyczą istniejących ograniczeń architektonicznych i budowlanych.**

Przedsiębiorcy zauważają **długie procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę i małą liczbę terenów przeznaczonych pod inwestycje.** Respondenci wskazują często, iż utrudnieniem jest to, że okolica nie posiada odpowiedniej infrastruktury drogowej do obsługi znacznego ruchu turystycznego. Wszystkie te aspekty powodują, że badani zwracają uwagę na możliwość wystąpienia problemów dotyczących kompleksowego rozwoju turystyki, szczególnie na terenach górskich. Należy zastanowić się nad tym, jak stymulować rozwój lokalny, uwzględniając konieczność ochrony przyrody.

Jednocześnie to właśnie **możliwości rozwoju turystyki są, prócz istnienia czystego środowiska naturalnego, głównymi szansami i korzyściami związanymi z funkcjonowaniem parków krajobrazowych,** wymienianymi zarówno przez mieszkańców, przedsiębiorców, jak i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego wskazywali, że obecność parków krajobrazowych spowodowała **wzrost zatrudnienia w firmach zajmujących się działalnością usługową w zakresie zakwaterowania i gastronomii oraz wśród podmiotów usługowych kierujących swoją ofertę do turystów i osób potrzebujących odpoczynku i rekreacji.**

Również przedsiębiorcy zwracali uwagę, że gastronomia, hotelarstwo i agroturystyka to rodzaje działalności, które czerpią największe korzyści w związku z prowadzeniem swojej działalności na terenie parku krajobrazowego. Zatem można przyjąć, że funkcjonowanie tej formy ochrony przyrody stymuluje przede wszystkim te branże, które koncentrują się na obsłudze turystów.

Wśród innych szans związanych z występowaniem parków krajobrazowych wskazuje się także wpływ **przepisów na ograniczanie presji urbanistycznej i działalności deweloperów** (co jest odbierane raczej pozytywnie w gminach strefy podmiejskiej Krakowa), **dogodne warunki do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa ekologicznego** (szczególnie na obszarze Pogórza Karpackiego oraz na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego) **oraz możliwość zachowania elementów dziedzictwa kulturowego regionu.**

We wszystkich obszarach przedstawiciele placówek oświatowych zwracali uwagę na korzyści związane z obecnością parków krajobrazowych i instytucji ZPKWM odnoszące się do **możliwości prowadzenia wspólnej edukacji ekologicznej wśród uczniów i zwiększaniem ich świadomości przyrodniczej.** To właśnie tego typu działania powinny być kontynuowane w kolejnych latach przez Zespół.

ATRAKCYJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Wyniki badania pokazują, że **turyści wyżej oceniają atrakcyjność turystyczną niż mieszkańcy czy przedsiębiorcy.** W większym stopniu zauważają oni walory, szczególnie przyrodnicze oraz estetyczne i krajobrazowe parków krajobrazowych, niż osoby, które na co dzień mieszkają na ich terenie bądź prowadzą swoją działalność.

Wśród mieszkańców i przedsiębiorców dominuje pogląd, że **obecność parków krajobrazowych sprzyja rozwojowi turystyki.** Zdecydowana większość przedstawicieli JST uważa także, że turystyczny potencjał parków krajobrazowych powinien być wykorzystany do rozwoju całej gminy. Jednocześnie rozwój ten nie powinien być zbyt ekspansywny. Przedstawiciele gmin w większym stopniu popierają kierunek rozwoju turystyki w stronę licznych, niewielkich, rozproszonych pensjonatów i obiektów noclegowych i gastronomicznych. Podobnego zdania są także przedstawiciele organizacji pozarządowych, którzy widzą potrzebę rozwoju bazy noclegowej turystycznej, a także zwiększania współpracy między różnymi podmiotami działającymi na terenie parków. Badani zwracają uwagę na konieczność wzmocnienia

istniejących i tworzenie nowych produktów regionalnych, przywracanie dawnych tradycji rzemieślniczych.

Nastawienie do turystów jest wśród mieszkańców pozytywne – zdecydowana większość wskazuje, że są oni mile widziani. Jednocześnie zwracają oni uwagę na występujące negatywne aspekty ruchu turystycznego – zostawianie śmieci na szlakach turystycznych i nadmierne hałasowanie.

ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

Badanie pokazuje, że mieszkańcy i turyści przeważnie nie szukają informacji na temat parków krajobrazowych. Wśród mieszkańców, którzy próbują poszerzyć swoją wiedzę na ten temat, możliwość znalezienia informacji jest oceniana pozytywnie przez około 1/3 respondentów.

W każdym z analizowanych obszarów terytorialnych, wśród turystów, przeważają odpowiedzi pozytywne dotyczące oceny dostępu do informacji na temat odwiedzanego parku krajobrazowego. Takiego zdania jest mniej więcej co drugi z odwiedzających parki krajobrazowe. Zauważalny jest też duży odsetek odpowiedzi neutralnych, których udziela średnio jeden na trzech turystów z tych obszarów – można to interpretować jako zachętę do dalszego rozwoju form informowania o parkach krajobrazowych.

Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że **większość mieszkańców parków krajobrazowych, turystów odwiedzających te obszary nigdy nie słyszało o Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego.** Największą wiedzą na temat istnienia i działalności ZPKWM wykazali się przedsiębiorcy. Co dziesiąty z nich (11%) sporadycznie dowiadyuje się o ich działaniach, a 1% często śledzi ich aktywność. W świadomości badanych grup nie jest zbyt mocno zakorzeniona znajomość takiej instytucji, jaką jest ZPKWM, dlatego też udostępniane przez nich informacje mogą nie trafiać do wszystkich zainteresowanych tym odbiorców.

Ze względu na fakt, że blisko co trzeci mieszkaniec oraz prawie co drugi z odwiedzających parki krajobrazowe korzysta ze źródeł internetowych, należy skupić się na zwiększeniu zasięgu informacji upowszechnianych przez ZPKWM w Internecie.

Większość badanych turystów (38%) zadeklarowało, że **podstawowym źródłem informacji o wydarzeniach organizowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego są inne niż jego oficjalna strona internetowa źródła internetowe.**

29% przedsiębiorców zadeklarowało, że podstawowym źródłem informacji o wydarzeniach organizowanych przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego są strony internetowe inne niż oficjalna strona ZPKWM. Powyższe dane także świadczą o konieczności zadbania o zwiększenie zasięgu informacji udostępnianych przez ZPKWM na swoich profilach społecznościowych oraz oficjalnej stronie internetowej. Wskazywane odpowiedzi udzielane przez mieszkańców, turystów oraz przedsiębiorców działających na obszarze parków krajobrazowych potwierdzają powszechnie znany trend czerpania wiedzy z różnych źródeł internetowych. W takiej sytuacji internetowe kanały informacyjne wykorzystywane przez ZPKWM, przy ich wysokim tak jak obecnie poziomie merytorycznym, mogą być jednym z ważniejszych czynników przyczyniających się do pogłębienia wiedzy tych grup na temat istnienia i działalności Zespołu Parku Krajobrazowego Województwa Małopolskiego.

Za najbardziej skuteczny sposób utrzymywania kontaktów przedstawiciele samorządów wskazali organizację wydarzeń – przede wszystkim informacyjnych i promocyjnych. Kolejnymi ważnymi, licznie wskazywanymi kanałami komunikacji były spotkania konsultacyjne i edukacyjne, media społecznościowe typu Facebook, ulotki i plakaty oraz media tradycyjne.

Najczęściej wskazywane przez przedsiębiorców narzędzie do kontaktu to: **poczta elektroniczna, poczta tradycyjna oraz kontakt telefoniczny.**

WSPÓŁPRACA POMIĘDZY ZESPOŁEM PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO A UŻYTKOWNIKAMI PARKÓW

Poszczególne grupy badanych pytano o współpracę, jaką podejmują z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, o rodzaj wspólnych działań, w których uczestniczą i o widoczne aktywności tego podmiotu.

Z prowadzonego badania wynika, że **najbardziej różnorodna współpraca prowadzona jest z jednostkami samorządu terytorialnego**. Jednak współpraca ta nie jest prowadzona w każdej JST. Widoczne są różnice pomiędzy poszczególnymi gminami – co wynika z ograniczonych możliwości kadrowych ZPKWM, specyfiki poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego oraz różnego ich nastawienia do współpracy z innymi podmiotami.

Niemal wszyscy badani przedstawiciele gmin deklarują, że dotychczas podejmowali współpracę z ZPKWM, jednak większość z nich określała ją jako współpracę okazjonalną.

Jak dotąd główne pola współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, we wszystkich obszarach terytorialnych, koncentrowały się przede wszystkim na:

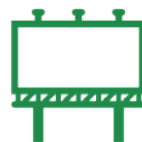
- konsultowaniu i opiniowaniu dokumentów gminnych przez ZPKWM,
- wspólnym opracowywaniu planów ochrony terenów parku krajobrazowego i rozbudowy infrastruktury na jego terenie,
- organizacji spotkań edukacyjnych, festynów i innych wydarzeń integrujących lokalne społeczności oraz promujących parki krajobrazowe i gminy.

Przedstawiciele lokalnych samorządów najwyżej ocenili działalność ZPKWM w **zakresie konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych**, czyli w tym zakresie, w którym współpraca występuje najczęściej. Dość wysoko oceniono także **działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe podejmowane przez ZPKWM**. Jednak należy też zwrócić uwagę, że często badani wskazywali, że ten aspekt współpracy nie występuje. Uwagę zwraca stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi negatywnych związanych z oceną organizacji spotkań konsultacyjnych przez ZPKWM.

Większość badanych samorządów dobrze ocenia podejmowaną współpracę i możliwości komunikacji z ZPKWM. Badani na ogół nie mają trudności we współpracy i kontaktach z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, co wielokrotnie było też podkreślane podczas prowadzonych wywiadów indywidualnych. We wszystkich obszarach wskazywano, że dobre relacje i łatwość

nawiązywania kontaktu z ZPKWM jest tym czynnikiem, który będzie przyczyniał się do zacieśniania współpracy i podejmowania nowych inicjatyw.

Duży potencjał do współpracy widoczny jest w obszarze **wspólnych działań promocyjnych** dotyczących parków krajobrazowych oraz gmin będących w ich granicach. Do współdziałania w tym zakresie chętnych jest wielu przedstawicieli samorządów.

Większość przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazywała, że są lub mogą być zainteresowani **podejmowaniem działań na rzecz ochrony środowiska i prowadzeniem edukacji w tym zakresie**. Dlatego często z działalnością Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego wiązana jest nadzieja na możliwość zwiększenia skali działania danej organizacji i dzięki temu możliwość ograniczenia bariery, jaką jest brak środków finansowych na prowadzenie własnej działalności. **Wielokrotnie podkreślano, że organizacje pozarządowe widzą w ZPKWM ważnego partnera na przyszłość do realizacji wspólnych działań.**

W przeciwieństwie do badanych samorządów, zdecydowana większość mieszkańców i przedsiębiorców nie widzi aktywności ZPKWM – jest to zauważalne we wszystkich obszarach terytorialnych prowadzonego badania.

Zdecydowana większość mieszkańców parków krajobrazowych do tej pory nie brała udziału w wydarzeniach/spotkaniach organizowanych przez ZPKWM. Również zdecydowana większość przedsiębiorców, działających na obszarze parków krajobrazowych, nigdy nie słyszała o spotkaniach lub wydarzeniach organizowanych przez Zespół. Istnieje ogromny potencjał w działaniach prowadzonych przez ZPKWM, a ich skala musi być znacznie większa. Niezmiernie ważne w tym zakresie wydaje się odpowiednie przygotowanie struktur ZPKWM (w tym zwiększenie zatrudnienia) do prowadzenia inicjatyw na większą skalę niż obecnie.

WIZJE ROZWOJOWE PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

W trakcie prowadzonych wywiadów i spotkań wielokrotnie podkreślano, że **rola ZPKWM w zakresie rozwoju lokalnego może być bardzo istotna**. Ze względu na fakt, że w granicach parków krajobrazowych znajduje się wiele jednostek samorządu terytorialnego, potrzebny jest lider, który zainicjuje prace nad wspólną wizją rozwoju terytorialnego dla wszystkich obszarów wchodzących w skład danego parku krajobrazowego czy poszczególnych obszarów parków krajobrazowych.

Najczęściej, w zakresie wspierania rozwoju lokalnego, **wskazywano na konieczność podjęcia działań promocyjnych i informacyjnych w celu zwiększenia rozpoznawalności marki parku krajobrazowego i gmin zlokalizowanych na jego terenie** oraz na działania mające na celu przygotowanie bazy infrastrukturalnej i bazy turystycznej (m.in. poprawa jakości dróg, poprawa dostępności obiektów turystycznych).

Z analizy udzielonych odpowiedzi wynika, że najbardziej oczekiwaną formą wsparcia ze strony samorządu wojewódzkiego jest **preferencyjne traktowanie gmin w aplikowaniu o środki finansowe**, które rozdysponowywane są na szczeblu wojewódzkim. Przedstawiciele samorządów wskazywali, że czynnikiem przyczyniającym się do rozwoju lokalnego oraz idącą za tym poprawą jakości życia może być utworzenie konkursów grantowych przeznaczonych dla gmin znajdujących się w granicach parków krajobrazowych oraz dla podmiotów działających na terenie tych gmin.

Badani wskazywali na to, że atrakcyjność parku krajobrazowego i zwiększona ich popularność powoduje konieczność **prowadzenia inwestycji w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej, infrastruktury sportowej i wypoczynkowej, a także w zakresie rozbudowy bazy turystycznej**. Istotna jest również dbałość o już istniejącą infrastrukturę. Rozwój infrastruktury turystycznej oraz okolicy turystycznej i edukacyjnej powinien być planowany wspólnie z innymi podmiotami działającymi na obszarze parków krajobrazowych – przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Niezmienne ZPKWM powinien prowadzić **działania informacyjne i edukacyjne**. Obecnie jest to mocna strona działalności Zespołu, jednak należy ją ciągle rozwijać, wprowadzać nowe formy edukowania i informowania oraz nawiązywać współpracę w tym zakresie z coraz większą liczbą różnych podmiotów (szkoły, organizacje pozarządowe, ale także Lasy Państwowe).

Wskazywano, że dla każdego obszaru należy opracować **spójny kalendarz wydarzeń cyklicznych**, które będą organizowane corocznie przez ZPKWM lub przy udziale ZPKWM. Dla tych wydarzeń powinna być prowadzona wspólna promocja za pomocą różnych, sprawdzających się w tym obszarze, kanałów komunikacji.

Na potrzeby realizacji celów stawianych przed ZPKWM konieczne jest także **prowadzenie działań inwestycyjnych związanych z budową lub rozwojem istniejących centrów edukacji ekologicznej** – co było podkreślane w dyskusji w każdym obszarze terytorialnym. Najmocniej potrzeba ta wybrzmiała na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz na obszarze Pogórza Karpackiego.

Oczekiwane jest wsparcie tworzenia lub nadzór nad tworzeniem naturalnych ścieżek i tras turystycznych, które w jak najmniejszym stopniu będą oddziaływały na środowisko przyrodnicze parków krajobrazowych. Zdaniem rozmówców warto rozwijać ten naturalny sposób tworzenia tras biegowych – co może być wyróżnikiem badanych obszarów, szczególnie obszaru Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

W zakresie wprowadzania udogodnień dla przedsiębiorców wskazano na **potrzebę identyfikacji i wspierania branż, które nawiązują do specyfiki obszarów będących w granicach parków krajobrazowych**. Mowa o identyfikacji takich gałęzi gospodarki, które swoim działaniem nie niszczą lokalnych walorów, a wręcz są zbieżne z polityką ZPKWM, m.in. prowadzą ekologiczną gospodarkę rolną, przetwarzając tradycyjnymi metodami lokalne produkty.

Istotnym elementem, który może być uznany za ważny czynnik wspierający prowadzenie działalności gospodarczej, jest **utworzenie**

marki związanej z parkami krajobrazowymi. Istnieje ogromny potencjał i gotowość do współpracy przy tworzeniu takiej marki dla każdego z obszarów badania. Szczególnie potencjał ten widoczny jest na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego oraz obszarze Pogórza Karpackiego.

NGO

Pojawiały się stwierdzenia, że **ZPKWM swoimi działaniami może przyczynić się do sprawniejszego działania organizacji pozarządowych.** W tym celu wskazywano na organizację szkoleń dla kadry działającej w ramach trzeciego sektora i zrzeszeń nieformalnych na potrzeby przygotowania osób do prowadzenia inicjatyw z zakresu edukacji ekologicznej z mieszkańcami i odwiedzającymi obszar parków krajobrazowych. Jest to zadanie tym bardziej ważne, że obecnie ZPKWM własnymi zasobami nie jest w stanie dotrzeć ze swoją ofertą edukacyjną do wszystkich zainteresowanych.

Istotnym działaniem wspierającym trzeci sektor może być **organizacja konkursu przez ZPKWM lub samorząd wojewódzki dla organizacji pozarządowych,** które chcą prowadzić działania edukacyjne, przyrodnicze i propagujące parki krajobrazowe. Pożądane jest dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych, które często borykają się z problemami.

Jako istotny element dalszego skutecznego docierania do odbiorców wskazano konieczność dalszego prowadzenia atrakcyjnych inicjatyw w przestrzeni parków krajobrazowych. Jak wspomniano we wcześniejszych częściach raportu, pozytywną opinią cieszą się wszelkie działania terenowe – takie jak wycieczki krajoznawcze, plenery, ale także lekcje w terenie czy konkursy przyrodnicze.

W dobie powszechnej elektronizacji życia oraz ograniczonych zasobów czasowych społeczeństwa często stosowanym rozwiązaniem jest **wykorzystywanie narzędzi elektronicznych w komunikacji oraz wsparciu realizowanych działań.** Oprócz spotkań konsultacyjnych można wykorzystywać **elektroniczne formy konsultacji,** np. w postaci geoankiet.

Przedstawiciele samorządów wskazywali na **potrzebę udzielenia wsparcia merytorycznego w zakresie tworzenia i aktualizowania dokumentów planistycznych.** Dzięki temu tworzone dokumenty będą wysokiej jakości, co ułatwi ich wdrażanie i dążenie do respektowania przez społeczność lokalną.

Działanie na rzecz zachowania lokalnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych parków krajobrazowych powinno być jednym z ważniejszych priorytetów ZPKWM. W tym celu należy m.in. przeciwdziałać ekspansji drzew na niektóre tereny. Rozmówcy wskazywali też na obserwowaną mniejszą różnorodność występujących gatunków roślin łąkowych. Stwierdzono, że zanika występowanie niektórych ziół czy krzewów owocowych na terenach łąkowych, skutkiem czego obszary te są coraz mniej atrakcyjne dla niektórych ptaków. Zjawisko szczególnie było podkreślane na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

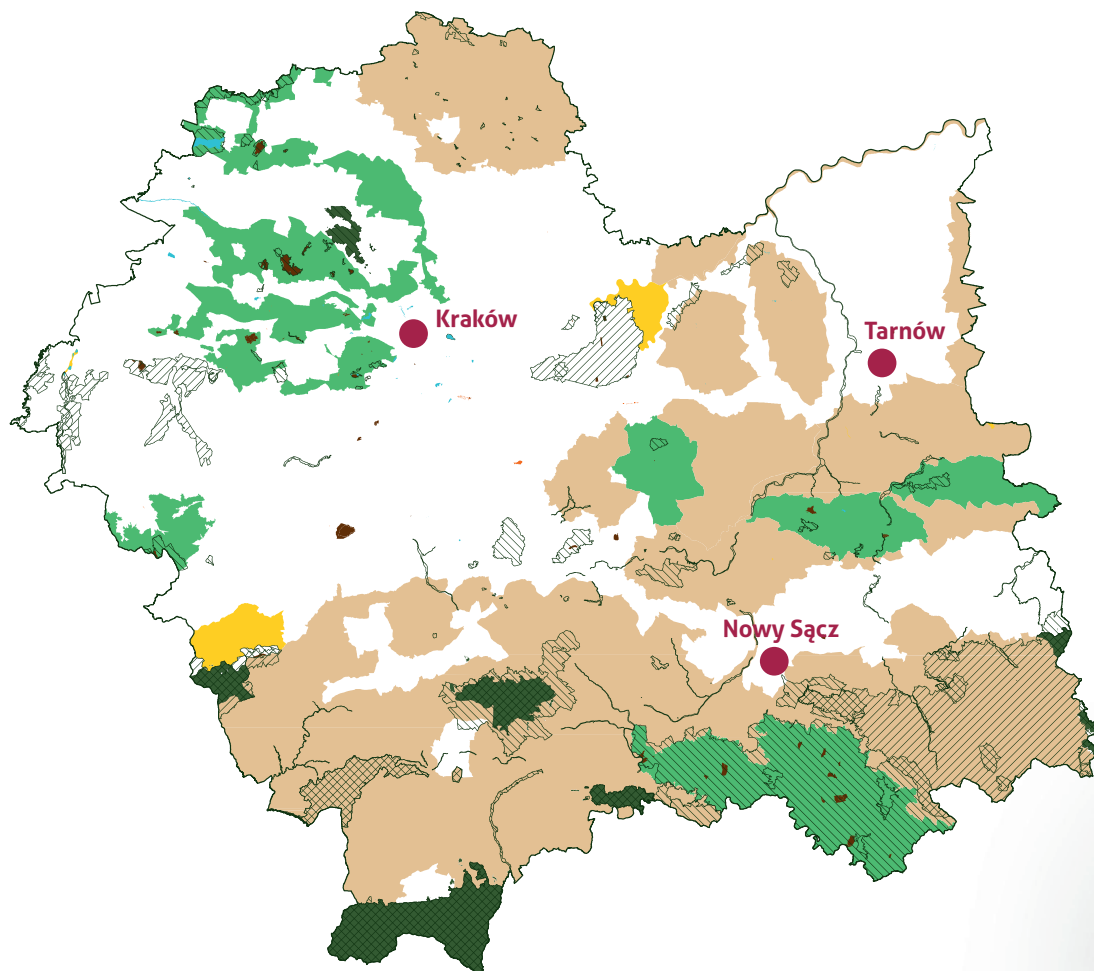
Wskazywano, że na potrzeby realizacji różnych proponowanych działań konieczne może być **zwiększenie zatrudnienia w ZPKWM.** Dzięki temu możliwe będzie objęcie działaniami większej liczby mieszkańców oraz podjęcie nowych inicjatyw.

**Wyniki badania – obszary problemowe
(infografika)**

**Parki krajobrazowe w systemie ochrony
przyrody w województwie małopolskim**

Mapa różnych form ochrony przyrody w województwie małopolskim

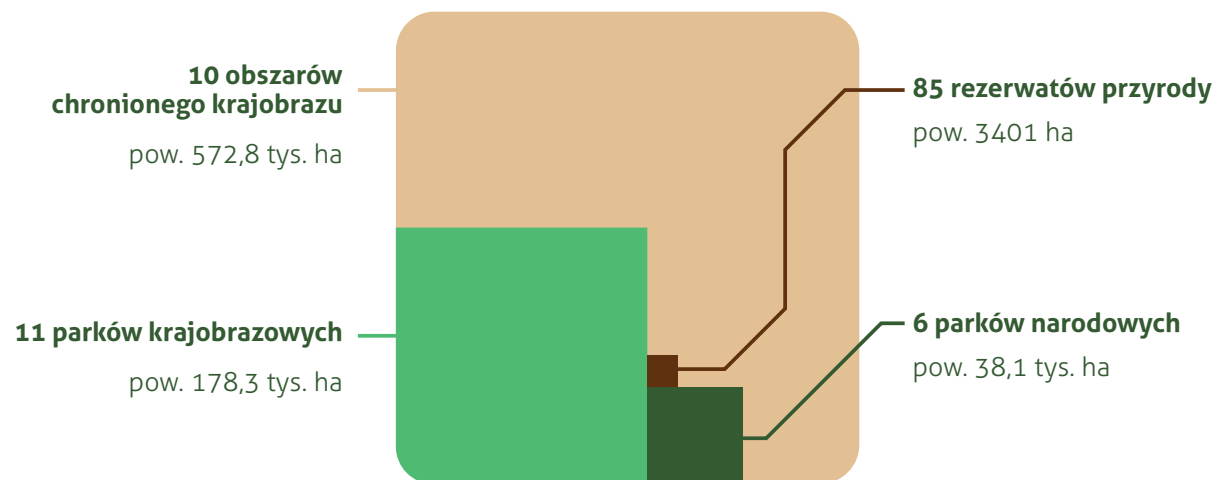
- Parki narodowe
- Parki krajobrazowe**
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- Obszary chronionego krajobrazu
- Specjalne Obszary Ochrony Natura 2000
- Obszary Specjalnej Ochrony Natura 2000
- Stanowiska dokumentacyjne
- Użytki ekologiczne
- Rezerwaty przyrody

Parki krajobrazowe obejmują łącznie 12% powierzchni województwa

53% województwa objęte przynajmniej jedną formą ochrony przyrody

Na terenie województwa małopolskiego znajduje się:

- 99** obszarów NATURA 2000
- 2210** pomników przyrody
- 45** użytków ekologicznych
- 81** stanowisk dokumentacyjnych
- 10** zespołów przyrodniczo-krajobrazowych

 = **2,5 tys. m²**

Na jednego Małopolanina przypada niemal 2,5 tys. m² terenów objętych ochroną przyrody

Parki krajobrazowe na terenie województwa małopolskiego

WIŚNICKO-LIPNICKI
PARK KRAJOBRAZOWY

TENCZYŃSKI
PARK KRAJOBRAZOWY

RUDNIAŃSKI
PARK KRAJOBRAZOWY

POPRAZDKI
PARK KRAJOBRAZOWY

PARK KRAJOBRAZOWY
PASMA BRZANKI

PARK KRAJOBRAZOWY
ORLICH GNIAZD

PARK KRAJOBRAZOWY
DOLINKI KRAKOWSKIE

PARK KRAJOBRAZOWY
BESKIDU MAŁEGO

DŁUBNIAŃSKI
PARK KRAJOBRAZOWY

CIĘŻKOWICKO-ROŻNOWSKI
PARK KRAJOBRAZOWY

BIELAŃSKO-TYŃIECKI
PARK KRAJOBRAZOWY

Cel istnienia parków krajobrazowych

Parki krajobrazowe chronią obszary cenne ze względu na:

wartości przyrodnicze

wartości historyczne i kulturowe

wałory krajobrazowe

Działania podejmowane dotychczas przez ZPKWM

(Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego):

Dbłość o przyrodę i krajobraz

Inwentaryzacja przyrody

Działania informacyjne

Tworzenie planów ochrony PK

Działania edukacyjne

Propagowanie turystyki

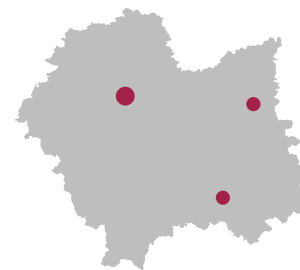
ZPKWM to jednostka budżetowa samorządu województwa małopolskiego.

Zadania statutowe ZPKWM wykonują:

- Dyrektor
- pozostali pracownicy ZPKWM

Organem opiniodawczo-doradczym jest:

- Rada ZPKWM (reprezentanci środowiska naukowego, organizacji ekologicznych, społecznych i gospodarczych)

ZPKWM tworzą 3 oddziały:

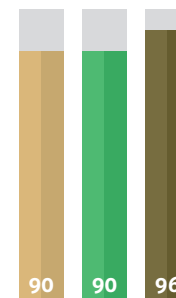
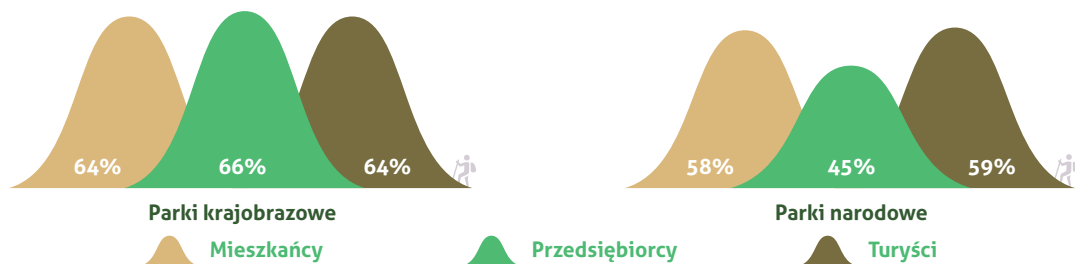
- Oddział Kraków
- Oddział Tarnów
- Oddział Stary Sącz

Świadomość przyrodnicza

Poziom świadomości odnośnie rodzajów i form ochrony przyrody w Polsce

Najczęściej wymieniane formy ochrony przyrody:

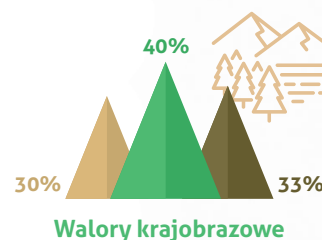
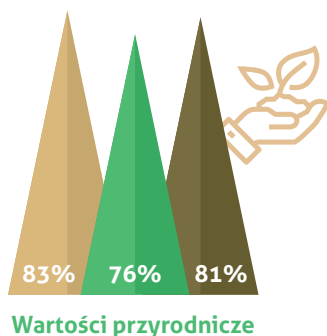
Wśród badanych **aż 90% mieszkańców i przedsiębiorców oraz 96% turystów** potrafiło wymienić co najmniej jedną formę ochrony przyrody.

Firmy związane z turystyką mają **większą świadomość co do form ochrony przyrody** niż firmy spoza branży turystycznej.

Poziom świadomości odnośnie funkcjonowania parków krajobrazowych i ich istoty

Odpowiedzi na pytanie: **Co jest celem tworzenia parków krajobrazowych?**

Mieszkańcy

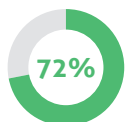
Przedsiębiorcy

Turyści

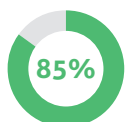
Świadomość odnośnie zamieszkania bądź działania na terenie parku krajobrazowego

Wszyscy mieszkańcy parków krajobrazowych odpowiedzieli twierdząco na pytanie o to, czy mieszkają na terenie parku krajobrazowego. Może to świadczyć o wysokim poziomie ich świadomości przyrodniczej.

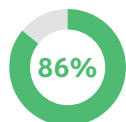
Niemal 3/4 mieszkańców podało **poprawną nazwę parku krajobrazowego**, na terenie którego mieszkają.

Zdecydowana większość przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie parku krajobrazowego poprawnie wskazało jego nazwę.

Ponad połowa turystów nie wiedziała, że wybrany przez nich do spędzania czasu wolnego teren zielony to park krajobrazowy.

Wśród turystów, którzy podali nazwę parku krajobrazowego, w którym się znajdują, 86% zrobiło to poprawnie.

Osoby w wieku 45–69 lat posiadające wyższe lub średnie wykształcenie, mieszkające powyżej 10 lat na terenie parku, posiadają większą wiedzę o istnieniu parku krajobrazowego, na terenie którego mieszkają, w porównaniu do pozostałych grup badanych respondentów.

Przedstawiciele samorządów wskazują na konieczność wzrostu wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie:

ochrony środowiska

zasad obowiązujących w parkach krajobrazowych

informacji o specyfice danego parku

Znajomość przepisów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania/działania

Najczęściej wskazywane przez mieszkańców, przedsiębiorców i turystów zabronione działania na terenie parków krajobrazowych:

zabijanie dziko występujących zwierząt

niszczenie drzew

realizacja inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (elektrownie, zapory, składowiska odpadów itp.)

budowa nowych obiektów budowlanych w wyznaczonych strefach

„Wiele osób dowiaduje się, że jest na terenie parku w momencie, **kiedy starają się o pozwolenie na budowę i zaczynają się jakieś ograniczenia**”. [IDI, NGO]

1/5

Prawie jedna piąta mieszkańców wszystkich parków krajobrazowych wskazywała także własne odpowiedzi na pytanie o zabronione działania. Najczęściej wskazywane odpowiedzi to:

palenie ognisk
(27% wskazań)

niszczenie przyrody
(22% wskazań)

śmiecenie
(21% wskazań)

hałasowanie
(15% wskazań)

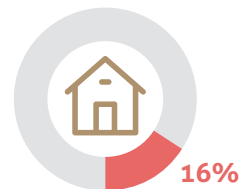
Poziom wiedzy przyrodniczej i kulturowej na temat obszaru zamieszkania bądź działania

Jakie elementy przyrodnicze/kulturowe/krajobrazowe, znajdujące się na terenie parku krajobrazowego, mają najistotniejsze znaczenie dla mieszkańców i wpływają na prowadzenie działalności gospodarczej?

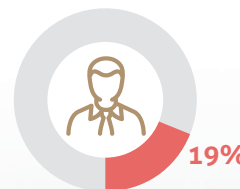

Mieszkańcy i przedsiębiorcy w głównej mierze zwracają uwagę **na walory turystyczne i przyrodnicze.**

Mieszkańcy

Przedsiębiorcy

Niemal 1/5 mieszkańców i przedsiębiorców nie potrafiła wskazać elementów przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych, znajdujących się na terenie parku krajobrazowego, które mają dla nich istotne znaczenie bądź wpływają na prowadzenie działalności gospodarczej.

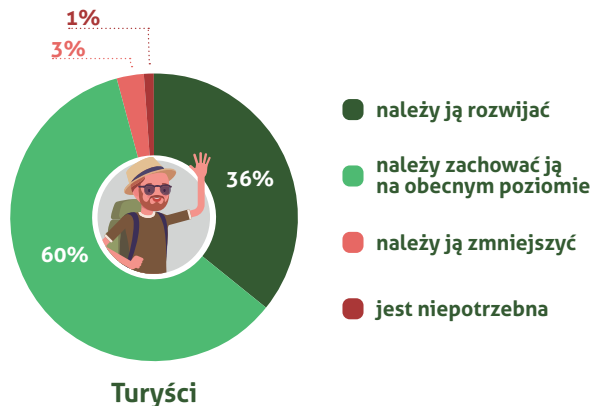
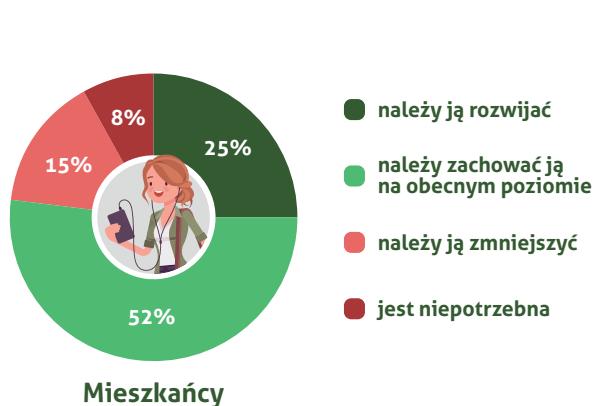
góry
walory środowiska
czyste powietrze
ciekawy krajobraz
pomniki przyrody
lasy
parki
architektura drewniana
rzeki
wody źródlane/mineralne
szlaki turystyczne
atrakcje przyrodnicze
zabytki, w tym kościoły
doliny
jaskinia

**Postawy badanych grup respondentów
wobec parków krajobrazowych**

Stosunek respondentów z terenów małopolskich parków krajobrazowych względem konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania lub pobytu

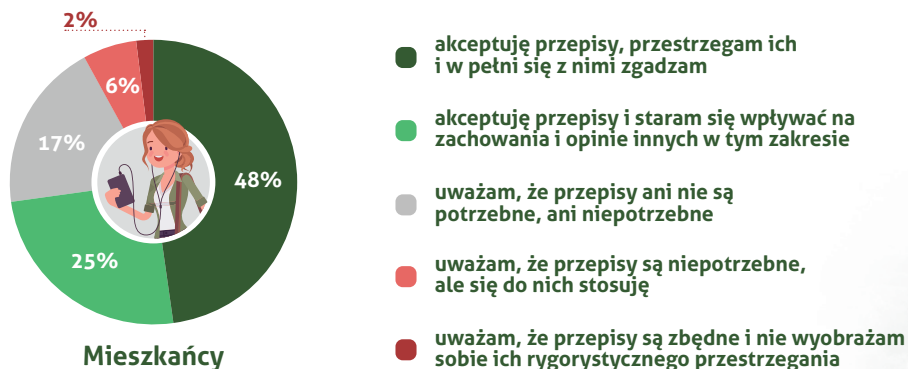
Jakie jest Twoje zdanie na temat ochrony przyrody i krajobrazu?

Osoby z wyższym wykształceniem wskazują na **konieczność poszerzenia ochrony przyrody i krajobrazu**.

Badani, którzy wskazują, że ochrona jest niepotrzebna, najczęściej mają wykształcenie podstawowe, gimnazjalne bądź też zawodowe.

Poziom akceptacji przepisów obowiązujących na terenie małopolskich parków krajobrazowych

87% przedsiębiorców uważa, że krajobraz i przyroda w okolicy są na tyle cenne, że bezwzględnie należy je chronić.

74% przedsiębiorców uważa, że utworzenie parku krajobrazowego w miejscu prowadzenia przez nich działalności gospodarczej było potrzebne.

Prawie 90% turystów biorących udział w badaniu uważa, że obecnie obowiązujące zasady związane z ochroną przyrody i krajobrazu w parku krajobrazowym mają zdecydowanie bądź raczej pozytywny wpływ na rozwój turystyki.

Główne korzyści i problemy związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych w województwie małopolskim

Szanse/korzyści:

- piękno krajobrazu
- wysoka jakość środowiska – czyste powietrze
- możliwość rozwoju turystyki

Mieszkańcy

Problemy/utrudnienia:

- zbyt restrykcyjne przepisy prawne dotyczące budowy domów
- brak możliwości regulacji rzeki
- niewielka liczba nowych inwestycji, co powoduje stagnację obszaru

- duży ruch turystyczny
- czyste środowisko naturalne

- dogodne warunki do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa ekologicznego
- możliwość zachowania elementów dziedzictwa kulturowego regionu

Przedsiębiorcy

- długie procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę
- mała liczba terenów przeznaczonych pod inwestycje
- brak odpowiedniej infrastruktury drogowej do obsługi znacznego ruchu turystycznego
- niewystarczająco rozbudowana sieć wodno-kanalizacyjna

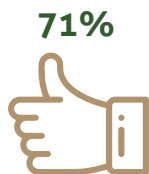
- rozwój turystyki, w tym obiektów turystycznych, rekreacyjnych i sportowych
- zachowanie walorów krajobrazowych
- promocja gminy
- zmiana stylu życia mieszkańców – na zdrowszy, ekologiczny, w zgodzie z naturą

Przedstawiciele samorządów

- restrykcyjne normy oraz ograniczenia architektoniczne i budowlane
- przewlekłe procedury dotyczące pozwoleń na inwestycje

Wpływ funkcjonowania parków krajobrazowych na jakość życia miejscowej ludności

Zdaniem większości mieszkańców PK zamieszkiwanie na terenie parku krajobrazowego wpływa pozytywnie na jakość życia, w tym na:

79%

kondycję fizyczną i zdrowie oraz na samopoczucie psychiczne

60%

budowanie wspólnoty lokalnej i na pozytywne relacje z innymi ludźmi

Jedynie 27% respondentów wskazało na uciążliwości związane z dostosowaniem się do zasad i przepisów.

Wpływ funkcjonowania parków na rozwój infrastruktury społeczno-gospodarczej

Przedsiębiorcy i przedstawiciele samorządów oceniają dobrze wpływ parków krajobrazowych na rozbudowę:

ścieżek rowerowych

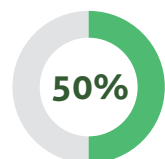
bazy gastronomicznej

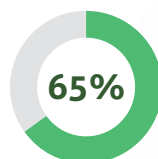
bazy noclegowej

Wpływ funkcjonowania parków krajobrazowych na aktywność gospodarczą i warunki prowadzenia działalności gospodarczej

Podmioty gospodarcze, które w największym stopniu korzystają z obecności parków krajobrazowych:

Półowa przedsiębiorców uważa, że funkcjonowanie parków krajobrazowych ma pozytywny wpływ na warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Większość przedsiębiorców pozytywnie ocenia oddziaływanie parków na atrakcyjność inwestycyjną.

gastronomia, hotelarstwo i agroturystyka

ośrodki odnowy biologicznej, sanatoria

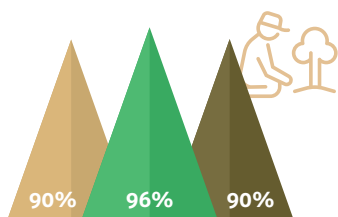
wyciągi narciarskie

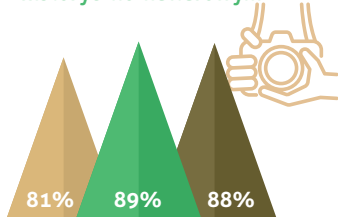
Atrakcyjność turystyczna

Poziom atrakcyjności turystycznej parku krajobrazowego zlokalizowanego w miejscu zamieszkania bądź działania

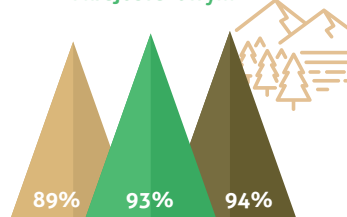
Atrakcyjność turystyczna PK pod kątem przyrodniczym

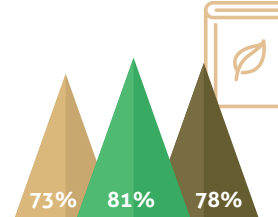
Atrakcyjność turystyczna PK pod kątem historyczno-kulturowym

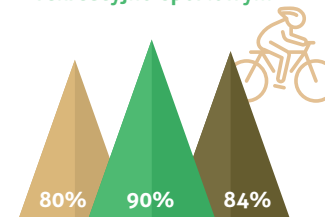
Atrakcyjność turystyczna PK pod kątem estetycznym i krajobrazowym

Atrakcyjność turystyczna PK pod kątem edukacyjnym

Atrakcyjność turystyczna PK pod kątem rekreacyjno-sportowym

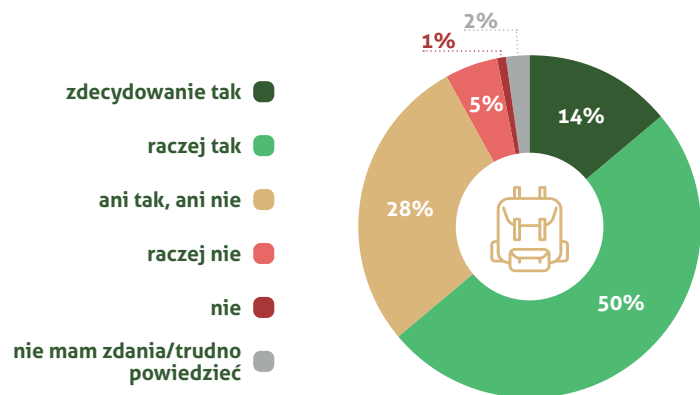

Mieszkańcy

Turyści

Przedsiębiorcy

Odpowiedzi mieszkańców na pytanie: Czy funkcjonowanie parku, na terenie którego Pan/Pani mieszka, sprzyja rozwojowi turystyki?

Turyści najczęściej oceniają atrakcyjność turystyczną lepiej niż mieszkańcy i przedsiębiorcy.

Możliwości wykorzystania potencjału turystycznego

Przedstawiciele samorządów uważają, że potencjał parku krajobrazowego można wykorzystać:

w celach promocyjnych gmin zlokalizowanych na terenie parków

do rozwoju turystyki

do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców

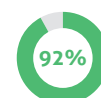
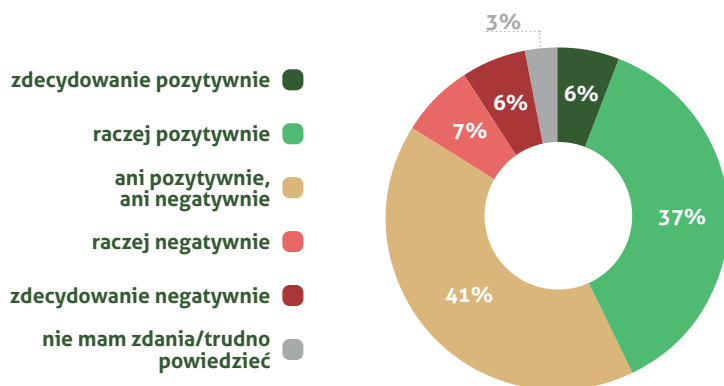
do wspomagania samorządów w kwestiach proceduralnych w zakresie gospodarowania przestrzenią i lokalnym rozwojem

Przedstawicielom samorządów bliższa jest wizja mówiąca o „kameralnym” rozwoju turystyki, **opierającym się na licznych, niewielkich, rozproszonych pensjonatach i obiektach noclegowych oraz placówkach gastronomicznych**, a nie na rozwoju dużych kompleksów hotelowych lub innego typu dużej infrastruktury turystycznej.

Stosunek respondentów do turystów odwiedzających park krajobrazowy w miejscu zamieszkania bądź działania

Odpowiedzi mieszkańców na pytanie: Jak ocenia Pan/Pani wpływ ruchu turystycznego na terenie parku krajobrazowego na Pana/Pani jakość życia?

Według 92% mieszkańców turyści są zawsze mile widziani.

Ze stwierdzeniem „im mniej turystów tym lepiej” nie zgadza się 85% mieszkańców.

Ponad 84% mieszkańców stwierdziło, że rozwój turystyki nie wpływa negatywnie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zamieszkiwanego parku krajobrazowego.

Mieszkańcy zauważają następujące problemy związane z rozwojem turystyki

najczęściej wskazywany problem

zaśmiecanie terenu – zostawianie odpadków na szlakach

niszczenie przyrody – zdeptywanie roślin, nieporuszanie się po wyznaczonych ścieżkach

hałas generowany przez odwiedzających

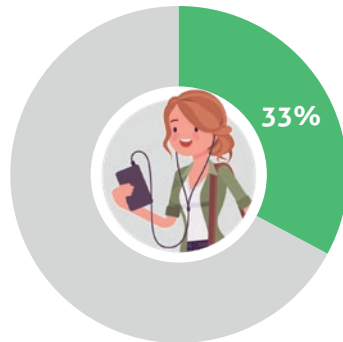

zwiększająca się ilość spalin ze względu na wzmożony ruch samochodów

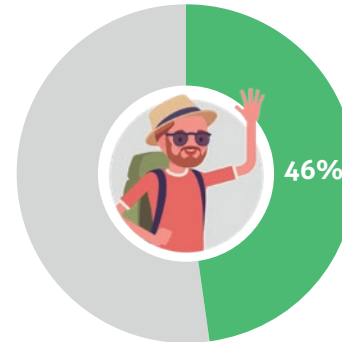
**Źródła informacji na temat
małopolskich parków krajobrazowych**

Możliwości odnalezienia informacji na temat parków krajobrazowych zlokalizowanych w miejscu zamieszkania bądź działania

Mieszkańcy

1/3 mieszkańców pozytywnie ocenia możliwość znalezienia informacji na temat parków krajobrazowych.

Turyści

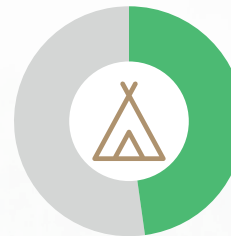
Niemal połowa turystów pozytywnie ocenia możliwość znalezienia informacji na temat parków krajobrazowych.

Źródła wiedzy na temat ochrony przyrody i parków krajobrazowych

Mieszkańcy

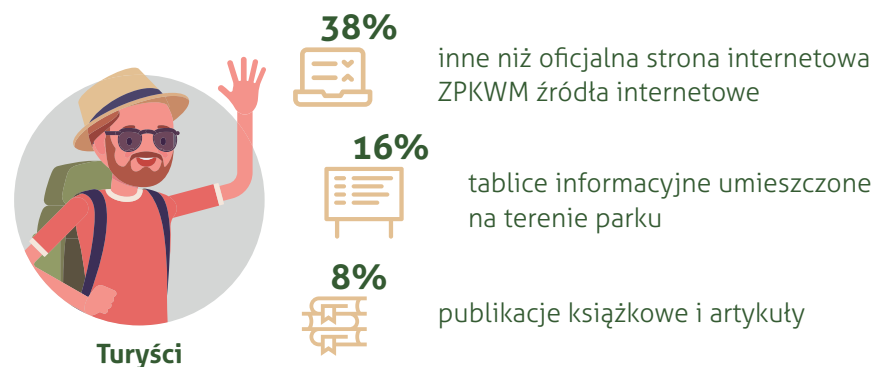
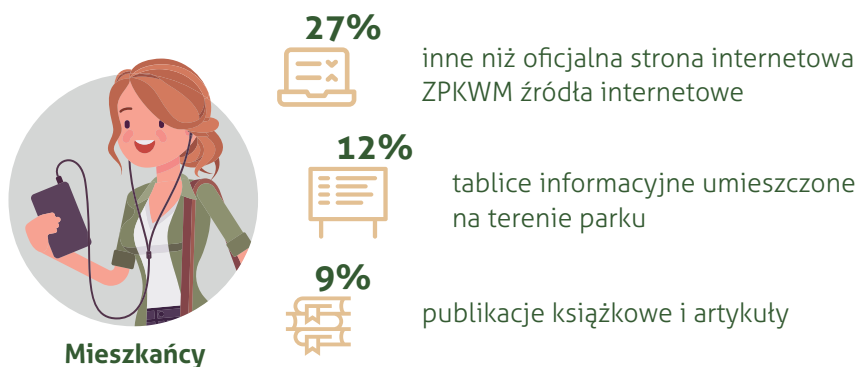
61% mieszkańców zadeklarowało, że nie szukało informacji na temat parków krajobrazowych bądź nie było zainteresowanych poszukiwaniami tego typu informacji.

Turyści

48% turystów zadeklarowało, że nie szukało informacji na temat parków krajobrazowych bądź nie było zainteresowanych poszukiwaniami tego typu informacji.

Źródła informacji najczęściej wskazywane przez osoby poszukujące informacji

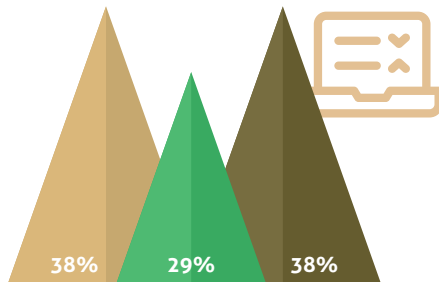
Wiedza dotycząca istnienia i zakresu działalności Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego

Odsetek osób, które nigdy nie słyszały o ZPKWM:

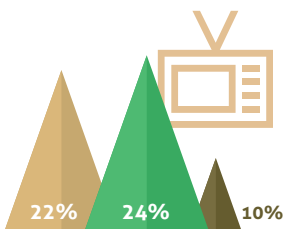

Źródła, z których osoby znające ZPKWM dowiadują się o organizowanych przez Zespół wydarzeniach

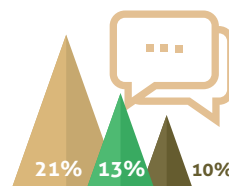
Inne niż oficjalna strona ZPKWM źródła internetowe

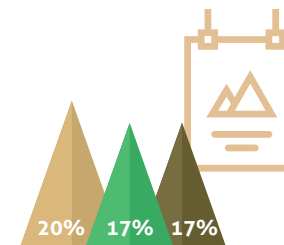
Media (radio/telewizja)

Rodzina/znajomi

Plakat/ulotki

Mieszkańcy

Przedsiębiorcy

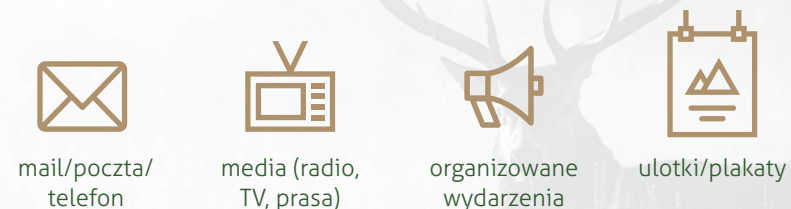
Turyści

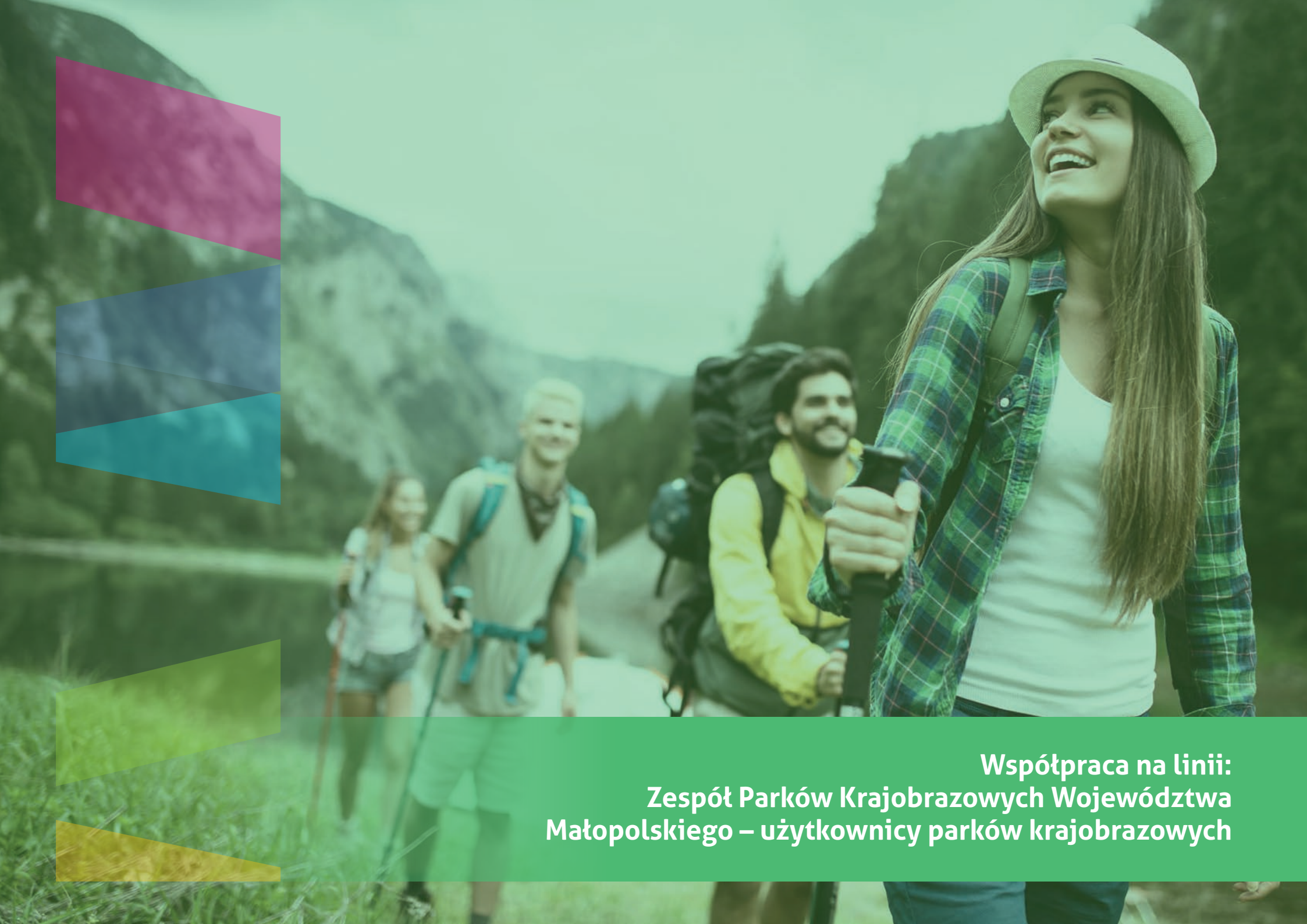
Kanały komunikacji z ZPKWM

Najbardziej skuteczne kanały komunikacji ZPKWM z mieszkańcami wg przedstawicieli samorządów:

Najbardziej skuteczne kanały komunikacji ZPKWM z przedsiębiorcami:

**Współpraca na linii:
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa
Małopolskiego – użytkownicy parków krajobrazowych**

Obecne formy i rodzaje współpracy ZPKWM z użytkownikami małopolskich parków krajobrazowych

97%

samorządów podejmowało współpracę z ZPKWM

3 NAJCZĘŚCIEJ WSKAŻYWANE

Najczęstsze formy współdziałania ZPKWM z samorządami:

konsultowanie i opiniowanie **dokumentów gminnych**

organizacja spotkań edukacyjnych, wydarzeń promocyjnych

wspólne opracowywanie **planów zagospodarowania terenów** parku krajobrazowego i rozbudowy infrastruktury na jego terenie

Przykłady współpracy ZPKWM z:

NGO

działalność wydawnicza

organizacja lokalnych wydarzeń

projekty przyrodnicze

Szkoły

organizacja wycieczek

spotkania edukacyjne i prelekcje

plenery malarskie

konkursy przyrodnicze

Aktywność ZPKWM w ocenie osób mieszkających bądź działających na terenie małopolskich parków krajobrazowych oraz relacje pomiędzy nimi a ZPKWM

Przedsiębiorcy

Przedsiębiorcy zauważają działania podejmowane przez ZPKWM w zakresie:

- organizacji wydarzeń ✓
- promocji regionu. ✓

Mieszkańcy

Mieszkańcy zauważają działania podejmowane przez ZPKWM w zakresie:

- tworzenia ścieżek edukacyjnych ✓
- dbania o czystość terenów. ✓

Przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych zauważają aktywność ZPKWM w zakresie m.in.

- podejmowanej działalności wydawniczej. ✓

Przedstawiciele samorządów i organizacji pozarządowych

Działania ZPKWM najwyżej oceniane przez **przedstawicieli gmin** to:

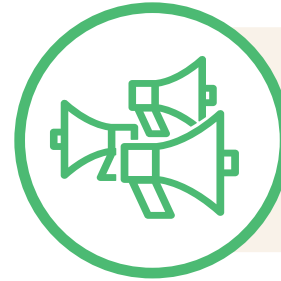
- działalność w zakresie konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych ✓
- działania informacyjne, edukacyjne i szkoleniowe – upowszechnianie wiedzy o parkach krajobrazowych ✓
- organizacja spotkań roboczych ✓
- działania prowadzone na rzecz rozwoju turystyki. ✓

Większość przedstawicieli gmin dobrze bądź bardzo dobrze oceniło możliwości współpracy i komunikacji z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego.

Pożądane kierunki i formy współpracy pomiędzy ZPKWM a osobami mieszkającymi bądź działającymi na terenie małopolskich parków krajobrazowych

Potrzebna współpraca wszystkich podmiotów w zakresie edukacji przyrodniczej, środowiskowej, ekologicznej.

Realizacja wspólnych działań promocyjnych dotyczących parków krajobrazowych oraz gmin będących w ich granicach.

Wspólne działania w zakresie rozwoju i utrzymania infrastruktury turystycznej.

Mile widziany jest udział przedstawicieli parków w lokalnych zebraniach, naradach sołeckich, gdzie poruszane są tematy ochrony środowiska oraz dyskutowane o zagospodarowaniu przestrzeni.

Uczestnictwo w spotkaniach edukacyjnych i konsultacyjnych realizowanych przez ZPKWM

81%

Większość mieszkańców nie słyszało o wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

3%

Mała część mieszkańców brała udział w wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

80%

Większość przedsiębiorców nie słyszała o wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

4%

Mała część przedsiębiorców brała udział w wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

Oczekiwania społeczne względem ZPKWM i działania podjęte przez ZPKWM w celu poprawy relacji społecznych i wzrostu jakości życia oraz warunków do prowadzenia działalności publicznej i prywatnej

Propozycje działań, które mógłby podjąć ZPKWM wg mieszkańców:

- wprowadzenie systemu dofinansowania/dopłat dla mieszkańców, np. do termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła
- zwiększenie ruchu turystycznego, np. poprzez większą promocję, zapewnienie atrakcji na terenie parku krajobrazowego
- skuteczniejsza ochrona przyrody
- poprawa jakości dróg
- dbałość o szlaki.

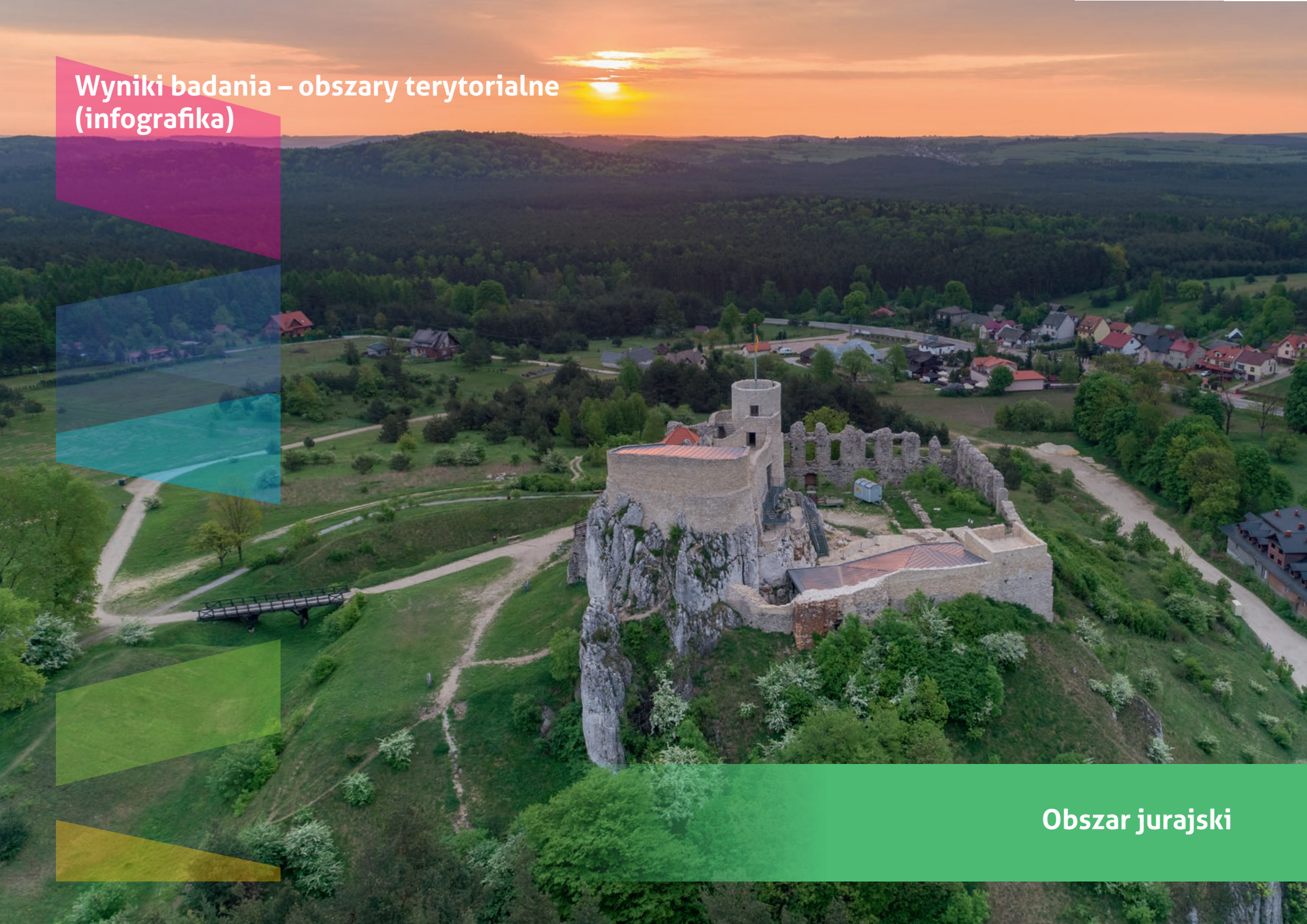
• działania informacyjne

- promocja regionu; szczególnie umożliwiające ściągnięcie turystów poza sezonem
- lepsze oznaczenie szlaków turystycznych
- większa elastyczność w sprawach budowlanych
- dofinansowanie prowadzonej działalności gospodarczej na terenie parku krajobrazowego
- organizacja szkoleń dla przedsiębiorców.

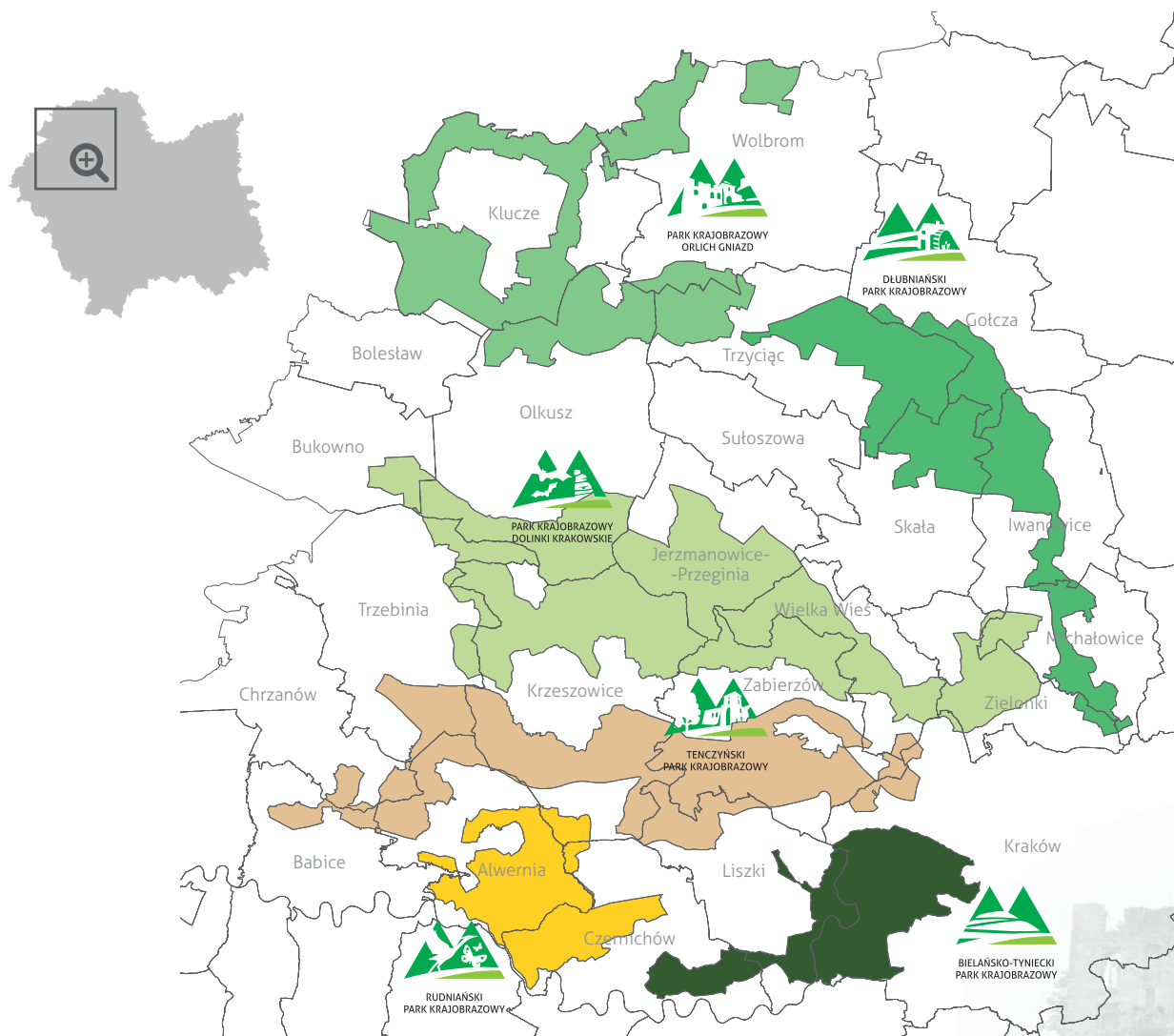
Propozycje działań, które mógłby podjąć ZPKWM wg przedsiębiorców:

Wyniki badania – obszary terytorialne
(infografika)

Obszar jurajski

Parki krajobrazowe należące do obszaru jurajskiego

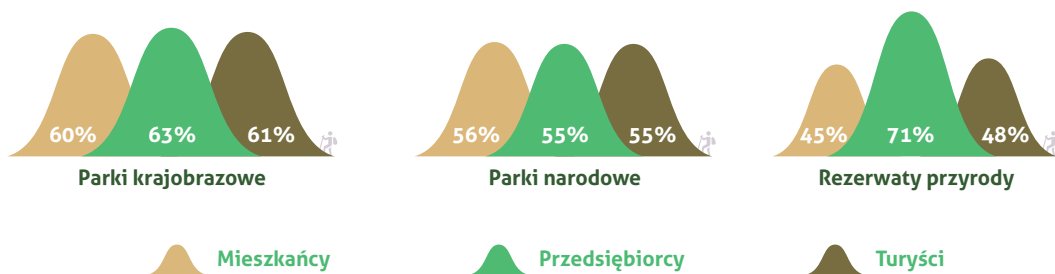
- Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy
- Dłubniański Park Krajobrazowy
- Park Krajobrazowy Orlich Gniazd
- Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie
- Tenczyński Park Krajobrazowy
- Rudniański Park Krajobrazowy

70 375,4 ha

łącna powierzchnia parków krajobrazowych wchodzących w skład obszaru jurajskiego

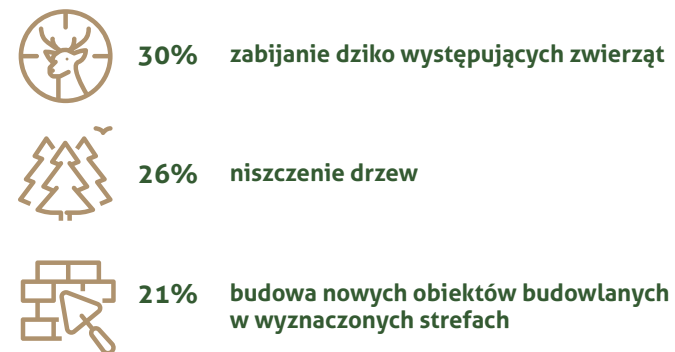
Poziom świadomości odnośnie rodzajów i form ochrony przyrody w Polsce

Najczęściej wymieniane formy ochrony przyrody:

Znajomość przepisów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego

Działania zabronione w parkach krajobrazowych w opinii mieszkańców obszaru jurajskiego:

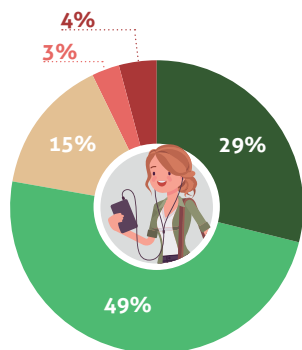
Poziom wiedzy przyrodniczej i kulturowej

Elementy występujące na terenie zamieszkania bądź działania mające szczególne znaczenie dla mieszkańców:

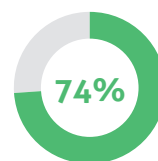

Stosunek respondentów do konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania bądź działania

Utworzenie parku krajobrazowego oraz związana z tym ochrona przyrody i krajobrazu w miejscu mojego zamieszkania jest:

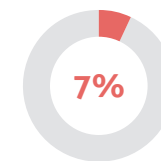

- potrzebna, należy ją poszerzać, rozwijać jeszcze bardziej niż obecnie
- potrzebna, należy ją zachować co najmniej na obecnym poziomie
- potrzebna, ale w mniejszym stopniu niż obecnie
- niepotrzebna, ale nie przeszkadza mi w codziennym funkcjonowaniu
- niepotrzebna, wolałbym/wolałabym, żeby jej nie było

Niemal 3/4 mieszkańców parków krajobrazowych uważa, że **przepisy obowiązujące na ich terenie są potrzebne.**

Przeciwego zdania jest jedynie co 14. badany.

Zdaniem przedsiębiorców:

główne problemy/utrudnienia związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- długie procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę,
- mała liczba terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- brak odpowiedniej infrastruktury drogowej do obsługi znacznego ruchu turystycznego.

główne korzyści i szanse związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- zwiększony ruch turystyczny,
- mniejsze zanieczyszczenie środowiska, a zwłaszcza czyste powietrze,
- pozytywny wpływ przepisów na ograniczanie presji urbanistycznej i działalności deweloperów.

Wpływ parków krajobrazowych na sytuację na lokalnym rynku pracy oraz na aktywność gospodarczą

Pozytywny wpływ parków w obszarze jurajskim dostrzega:

na lokalny rynek pracy

42% przedsiębiorców

21% przedstawicieli samorządów

na prowadzenie działalności gospodarczej

50% przedsiębiorców

28% przedstawicieli samorządów

na prowadzenie działalności rolniczej

17% przedsiębiorców

14% przedstawicieli samorządów

na atrakcyjność inwestycyjną

68% przedsiębiorców

50% przedstawicieli samorządów

Walory oferty parków krajobrazowych

Najczęściej wymieniane przez turystów walory:

jakość środowiska naturalnego

atrakcyjność miejsc do spędzania czasu wolnego

atrakcyjność infrastruktury dla turystyki aktywnej

Najrzadziej wymieniane przez turystów walory:

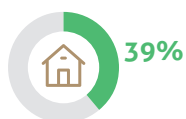

liczba obiektów małej infrastruktury – ławki, miejsca piknikowe, toalety

dostępność obiektów handlowo-usługowych

Źródła informacji na temat parków krajobrazowych

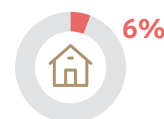

Mieszkańcy

Turyści

Niemal 2/5 mieszkańców i prawie połowa turystów **pozytywnie ocenia dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych.**

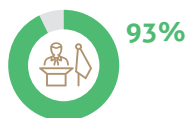
Mieszkańcy

Turyści

Mieszkańcy i turyści **źle oceniający dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych** są w zdecydowanej mniejszości.

Współpraca pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego i użytkownikami parków krajobrazowych

Niemal wszystkie gminy na obszarze jurajskim **współpracują z ZPKWM.**

Dobrze oceniana przez przedstawicieli gmin jest współpraca z ZPKWM w zakresie:

konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych

organizacji działań informacyjnych i edukacyjnych

Współpraca z ZPKWM w ocenie przedsiębiorców:

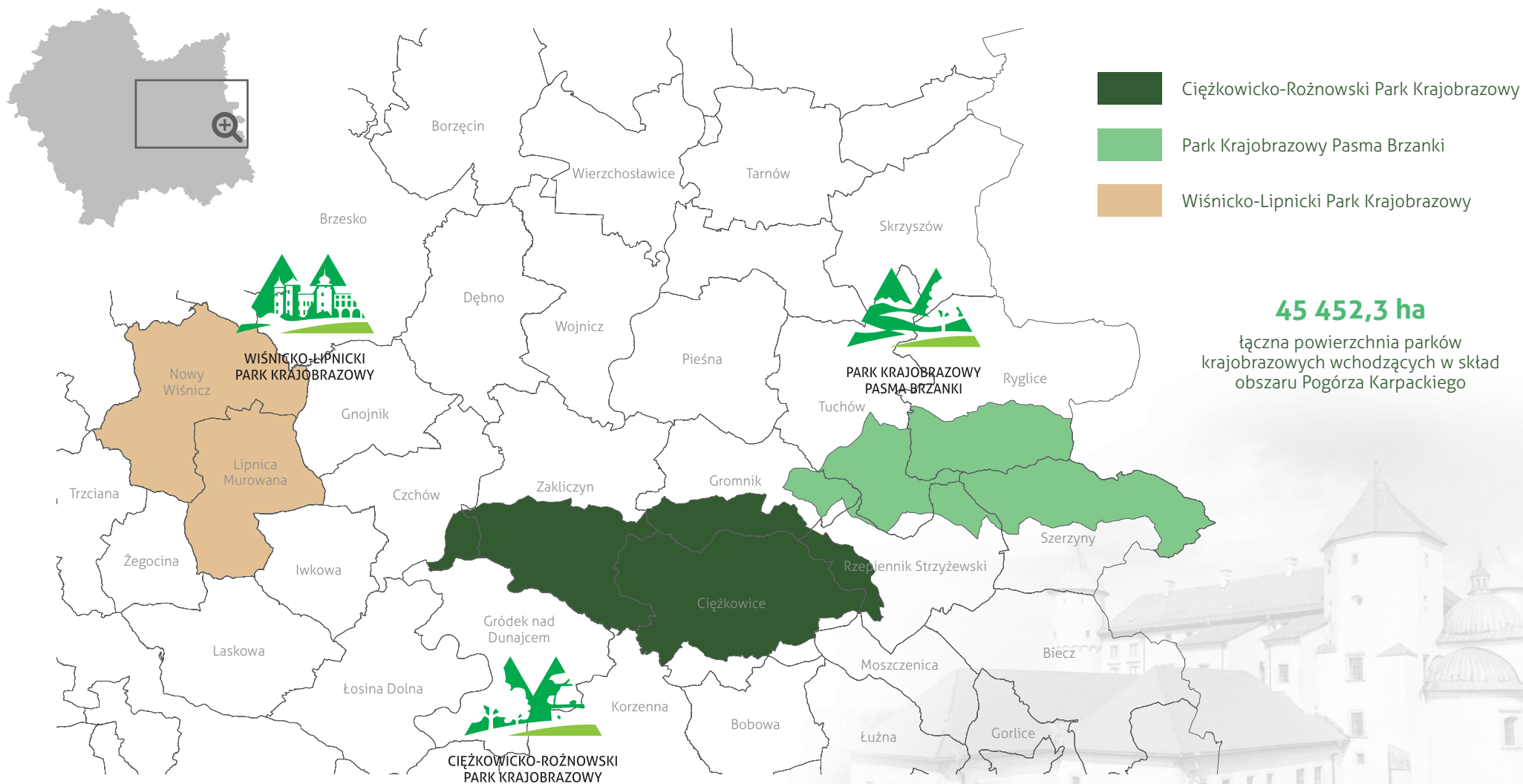

- **59%** przedsiębiorców **nie ma zdania** na temat współpracy z ZPKWM
- **18%** przedsiębiorców uważa, że taka **współpraca nie występuje**
- **9%** przedsiębiorców **pozytywnie ocenia współpracę** z ZPKWM

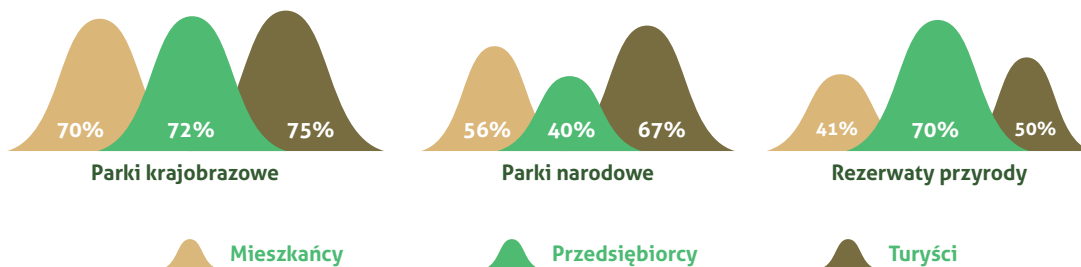
Obszar Pogórza Karpackiego

Parki krajobrazowe należące do obszaru Pogorza Karpackiego

Poziom świadomości odnośnie rodzajów i form ochrony przyrody w Polsce

Najczęściej wymieniane formy ochrony przyrody:

Znajomość przepisów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego

Działania zabronione w parkach krajobrazowych w opinii mieszkańców obszaru Pogórza Karpackiego:

34% niszczenie drzew

34% zabijanie dziko występujących zwierząt

16% budowa nowych obiektów budowlanych w wyznaczonych strefach

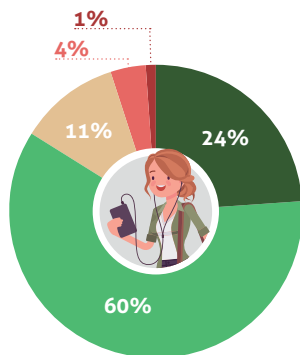
Poziom wiedzy przyrodniczej i kulturowej

Elementy występujące na terenie zamieszkania bądź działania mające szczególne znaczenie dla mieszkańców:

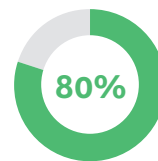

Stosunek respondentów do konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania bądź działania

Utworzenie parku krajobrazowego oraz związana z tym ochrona przyrody i krajobrazu w miejscu mojego zamieszkania jest:

- potrzebna, należy ją poszerzać, rozwijać jeszcze bardziej niż obecnie
- potrzebna, należy ją zachować co najmniej na obecnym poziomie
- potrzebna, ale w mniejszym stopniu niż obecnie
- niepotrzebna, ale nie przeszkadza mi w codziennym funkcjonowaniu
- niepotrzebna, wolalbym/wolalabym, żeby jej nie było

4/5 mieszkańców parków krajobrazowych uważa, że przepisy obowiązujące na ich terenie są potrzebne.

Przeciwego zdania jest jedynie co 20. badany.

Zdaniem przedsiębiorców:

główne problemy/utrudnienia związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- trudności formalne przy organizacji wydarzeń na terenie parków krajobrazowych przez organizacje pozarządowe,
- ograniczenia budowlane oraz nadmiernie skomplikowana i czasochłonna procedura uzyskiwania pozwoleń na budowę.

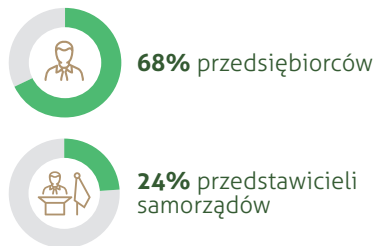
główne korzyści i szanse związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- rozwój turystyki,
- mniejsze zanieczyszczenie środowiska, czyste powietrze,
- możliwość zachowania elementów dziedzictwa kulturowego regionu,
- dogodne warunki do rozwoju rolnictwa i przetwórstwa ekologicznego.

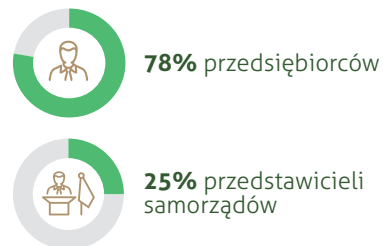
Wpływ parków krajobrazowych na sytuację na lokalnym rynku pracy oraz na aktywność gospodarczą

Pozytywny wpływ parków w obszarze Pogórza Karpackiego dostrzega:

na lokalny rynek pracy

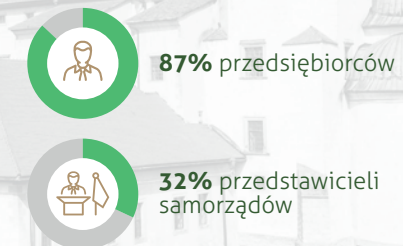
na prowadzenie działalności gospodarczej

na prowadzenie działalności rolniczej

na atrakcyjność inwestycyjną

Walory oferty parków krajobrazowych

Najczęściej wymieniane przez turystów walory:

atrakcyjność miejsc do spędzania czasu wolnego

atrakcyjność infrastruktury dla turystyki aktywnej

Najrzadziej wymieniane przez turystów walory:

liczba obiektów małej infrastruktury – ławki, miejsca piknikowe, toalety

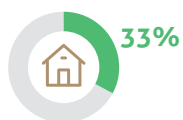

sieci dróg i połączeń komunikacyjnych

dostępność obiektów handlowo-usługowych

Źródła informacji na temat parków krajobrazowych

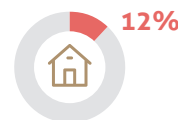

Mieszkańcy

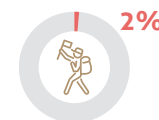

Turyści

Co trzeci mieszkaniec i prawie połowa turystów **pozytywnie ocenia dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych.**

Mieszkańcy

Turyści

Mieszkańcy i turyści **źle oceniający dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych** są w zdecydowanej mniejszości.

Współpraca pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego i użytkownikami parków krajobrazowych

Wszystkie gminy na obszarze Pogórza Karpackiego **współpracują z ZPKWM.**

Dobrze oceniana przez przedstawicieli gmin jest współpraca z ZPKWM w zakresie:

wspólnego opracowywania planów zagospodarowania terenów parku krajobrazowego i rozbudowy infrastruktury

konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych

zarządzania parkiem na terenie gminy

organizacji spotkań edukacyjnych, festynów i innych imprez

budowy i renowacji infrastruktury na terenie parku

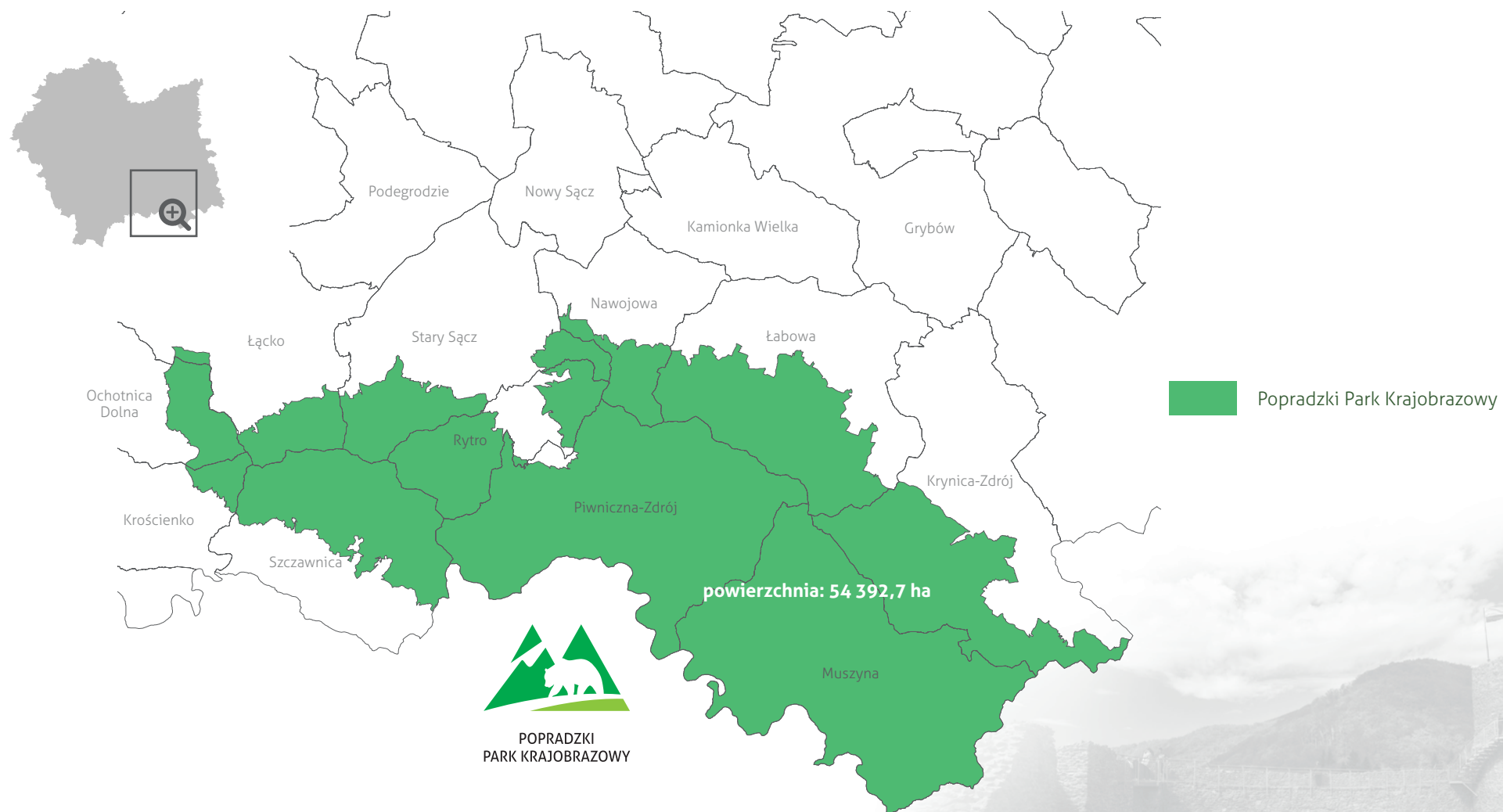

15% przedsiębiorców z obszaru Pogórza Karpackiego słyszało o spotkaniach lub wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

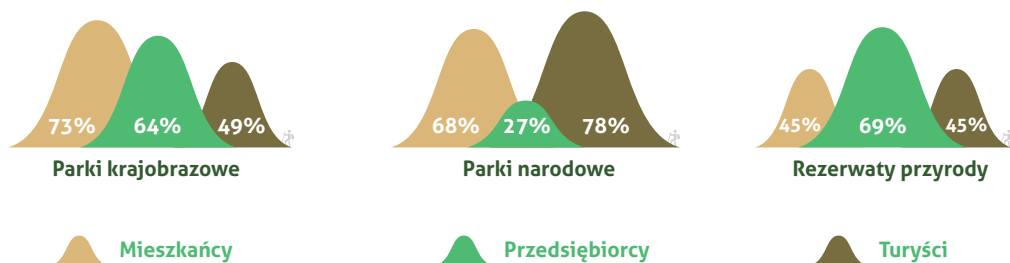
**Obszar Popradzkiego
Parku Krajobrazowego**

Obszar Popradzkiego Parku Krajobrazowego

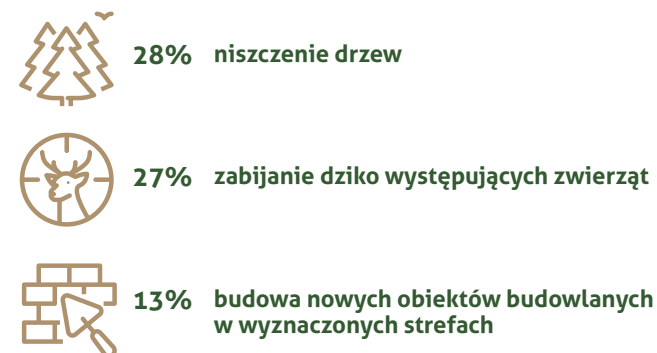
Poziom świadomości odnośnie rodzajów i form ochrony przyrody w Polsce

Najczęściej wymieniane formy ochrony przyrody:

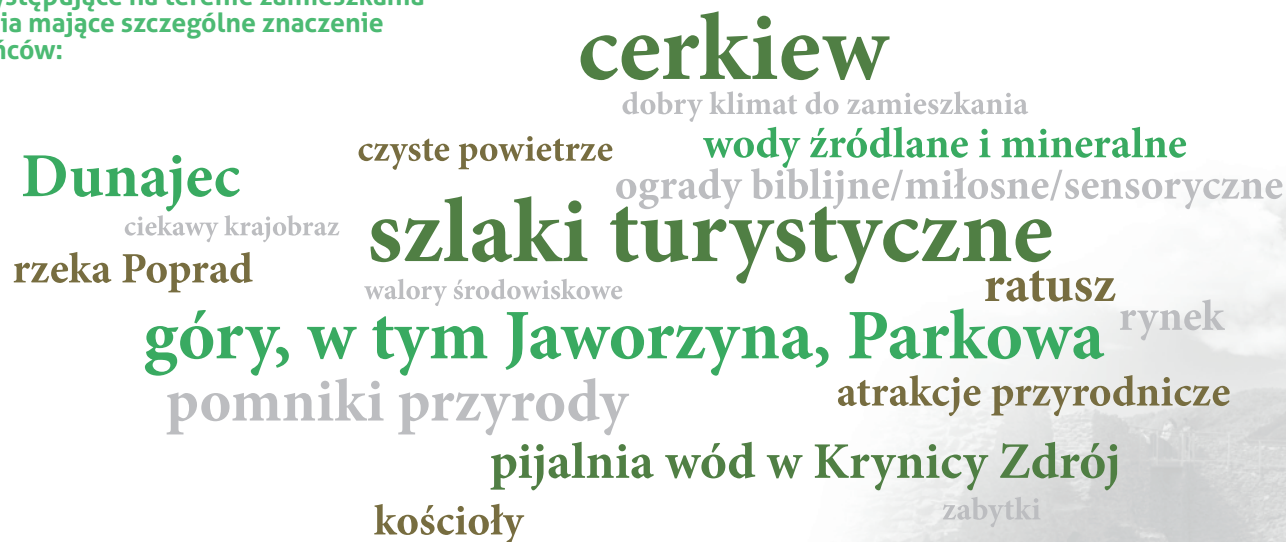
Znajomość przepisów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego

Działania zabronione w parkach krajobrazowych w opinii mieszkańców Popradzkiego Parku Krajobrazowego:

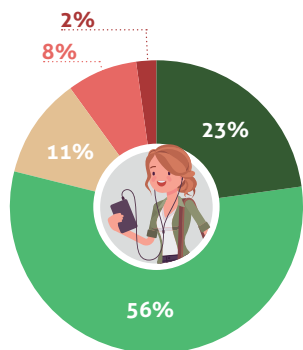
Poziom wiedzy przyrodniczej i kulturowej

Elementy występujące na terenie zamieszkania bądź działania mające szczególne znaczenie dla mieszkańców:

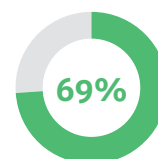

Stosunek respondentów do konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania bądź działania

Utworzenie parku krajobrazowego oraz związana z tym ochrona przyrody i krajobrazu w miejscu mojego zamieszkania jest:

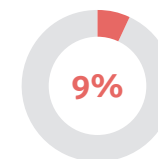

- potrzebna, należy ją poszerzać, rozwijać jeszcze bardziej niż obecnie
- potrzebna, należy ją zachować co najmniej na obecnym poziomie
- potrzebna, ale w mniejszym stopniu niż obecnie
- niepotrzebna, ale nie przeszkadza mi w codziennym funkcjonowaniu
- niepotrzebna, wolalbym/wolalabym, żeby jej nie było

Ponad 2/3 mieszkańców parku krajobrazowego uważa, że **przepisy obowiązujące na jego terenie są potrzebne**.

Przeciwne zdania jest jedynie co 11. badany.

Zdaniem przedsiębiorców:

główne problemy/utrudnienia związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- nasilony ruch samochodowy,
- brak odpowiedniej infrastruktury drogowej do obsługi znacznego ruchu turystycznego.

główne korzyści i szanse związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- zwiększony ruch turystyczny,
- mniejsze zanieczyszczenie środowiska, a zwłaszcza czyste powietrze,
- możliwość zachowania elementów dziedzictwa kulturowego regionu.

Wpływ parków krajobrazowych na sytuację na lokalnym rynku pracy oraz na aktywność gospodarczą

Pozytywny wpływ Popradzkiego Parku Krajobrazowego dostrzega:

na prowadzenie działalności rolniczej

17% przedsiębiorców

17% przedstawicieli samorządów

na lokalny rynek pracy

49% przedsiębiorców

Przedstawiciele samorządów **nie wskazują na istnienie pozytywnego wpływu** parku krajobrazowego na lokalny rynek pracy, prowadzenie działalności gospodarczej i atrakcyjność inwestycyjną.

na prowadzenie działalności gospodarczej

58% przedsiębiorców

na atrakcyjność inwestycyjną

66% przedsiębiorców

Walory oferty parków krajobrazowych

Najczęściej wymieniane przez turystów walory:

jakość środowiska naturalnego

atrakcyjność miejsc do spędzania czasu wolnego

atrakcyjność infrastruktury dla turystyki aktywnej

Najrzadziej wymieniane przez turystów walory:

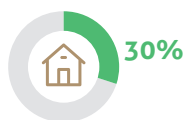

liczba obiektów małej infrastruktury – ławki, miejsca piknikowe, toalety

dostępność do bazy hotelowej i gastronomicznej

Źródła informacji na temat parków krajobrazowych

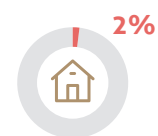

Mieszkańcy

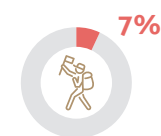

Turyści

Niemal co trzeci mieszkaniec i prawie połowa turystów **pozytywnie ocenia dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych.**

Mieszkańcy

Turyści

Mieszkańcy i turyści **źle oceniający dostęp do informacji na temat parków krajobrazowych** są w zdecydowanej mniejszości.

Współpraca pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego i użytkownikami parków krajobrazowych

Wszystkie gminy na obszarze Popradzkiego Parku Krajobrazowego **współpracują z ZPKWM.**

Dobrze oceniana przez przedstawicieli gmin jest współpraca z ZPKWM w zakresie:

- konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych
- organizacji kampanii promocyjnych
- organizacji spotkań konsultacyjnych

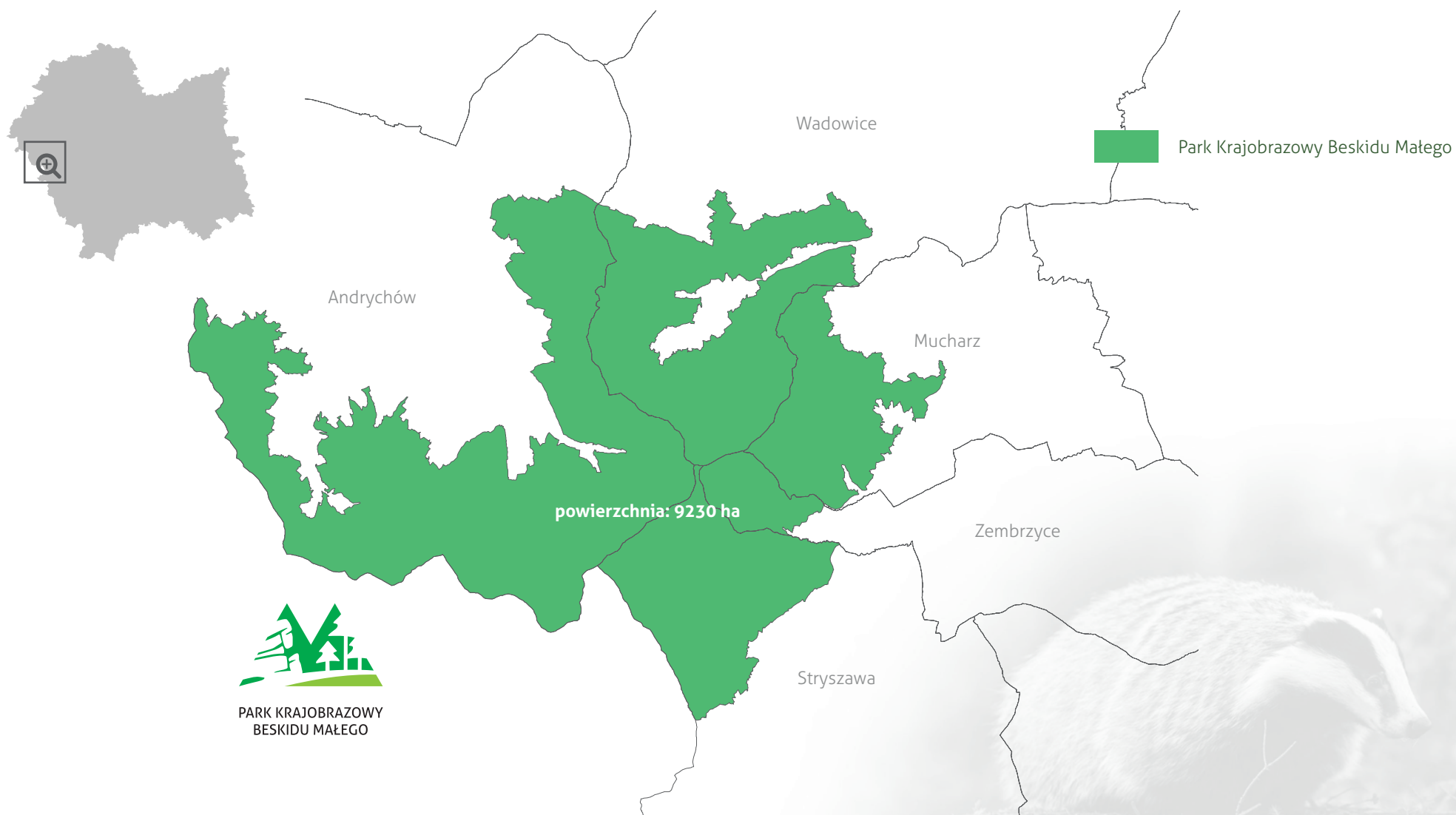

25% przedsiębiorców z obszaru Popradzkiego Parku Krajobrazowego słyszało o spotkaniach lub wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

**Obszar Parku Krajobrazowego
Beskidu Małego**

Obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Małego

PARK KRAJOBRAZOWY
BESKIDU MAŁEGO

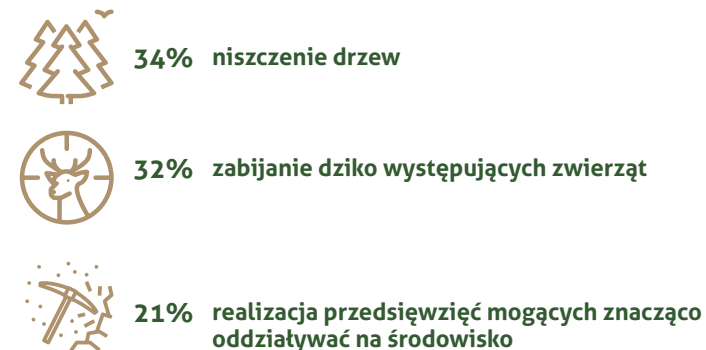
Poziom świadomości odnośnie rodzajów i form ochrony przyrody w Polsce

Najczęściej wymieniane formy ochrony przyrody:

Znajomość przepisów obowiązujących na terenie parku krajobrazowego

Działania zabronione w parkach krajobrazowych w opinii mieszkańców Parku Krajobrazowego Beskidu Małego:

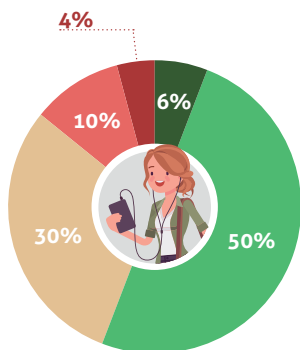
Poziom wiedzy przyrodniczej i kulturowej

Elementy występujące na terenie zamieszkania bądź działania mające szczególne znaczenie dla mieszkańców:

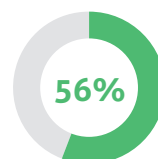

Stosunek respondentów do konieczności ochrony przyrody i krajobrazu oraz funkcjonowania parku krajobrazowego w miejscu zamieszkania bądź działania

Utworzenie parku krajobrazowego oraz związana z tym ochrona przyrody i krajobrazu w miejscu mojego zamieszkania jest:

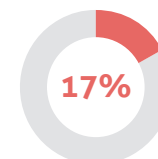

- potrzebna, należy ją poszerzać, rozwijać jeszcze bardziej niż obecnie
- potrzebna, należy ją zachować co najmniej na obecnym poziomie
- potrzebna, ale w mniejszym stopniu niż obecnie
- niepotrzebna, ale nie przeszkadza mi w codziennym funkcjonowaniu
- niepotrzebna, wolałbym/wolałabym, żeby jej nie było

Ponad połowa mieszkańców parku krajobrazowego uważa, że **przepisy obowiązujące na jego terenie są potrzebne.**

Przeciwego zdania jest co 6. badany.

Zdaniem przedsiębiorców:

główne problemy/utrudnienia związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- długie procedury uzyskiwania pozwoleń na budowę,
- niewystarczająco rozbudowana sieć wodno-kanalizacyjna.

główne korzyści i szanse związane z funkcjonowaniem parków krajobrazowych to:

- zwiększony ruch turystyczny,
- czyste środowisko naturalne,
- zachowanie walorów krajobrazowych.

Wpływ parków krajobrazowych na sytuację na lokalnym rynku pracy oraz na aktywność gospodarczą

Pozytywny wpływ Parku Krajobrazowego Beskidu Małego dostrzega:

na atrakcyjność inwestycyjną

85% przedsiębiorców

66% przedstawicieli samorządów

na lokalny rynek pracy

73% przedsiębiorców

Mieszkańcy, który najczęściej wskazują na **negatywny wpływ funkcjonowania parku krajobrazowego** na możliwość znalezienia zatrudnienia, mają wykształcenie zawodowe, podstawowe lub gimnazjalne.

na prowadzenie działalności gospodarczej

74% przedsiębiorców

na prowadzenie działalności rolniczej

5% przedsiębiorców

Walory oferty parków krajobrazowych

Najczęściej wymieniane przez turystów walory:

75%

jakość środowiska naturalnego

65%

atrakcyjność miejsc do spędzania czasu wolnego

62%

atrakcyjność infrastruktury dla turystyki aktywnej

Najrzadziej wymieniane przez turystów walory:

37%

sieci dróg i połączeń komunikacyjnych

38%

liczba obiektów małej infrastruktury – ławki, miejsca piknikowe, toalety

Źródła informacji na temat parków krajobrazowych

26%

Mieszkańcy

53%

Turyści

Co czwarty mieszkaniec i ponad połowa turystów **pozytywnie ocenia dostęp do informacji** na temat parków krajobrazowych.

17%

Mieszkańcy

1%

Turyści

Co szósty mieszkaniec i jedynie jeden na stu turystów **negatywnie ocenia dostęp do informacji** na temat parków krajobrazowych.

Współpraca pomiędzy Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego i użytkownikami parków krajobrazowych

100%

Wszystkie gminy na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego **współpracują z ZPKWM.**

Dobrze oceniana przez przedstawicieli gmin

jest współpraca z ZPKWM w zakresie:

wspólnego opracowywania planów zagospodarowania terenów parku krajobrazowego i rozbudowy infrastruktury

konsultowania i opiniowania dokumentów gminnych

zarządzania parkiem na terenie gminy

32% przedsiębiorców z obszaru Parku Krajobrazowego Beskidu Małego słyszało o spotkaniach lub wydarzeniach organizowanych przez ZPKWM.

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Zrównoważonego Rozwoju
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN: 978-83-66580-02-2 (wersja drukowana)
978-83-66580-01-5 (wersja elektroniczna)

Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020